

نه‌مهنداريتي گشتي روشنبيري و
کورستان

نه‌قی نه‌حمه داره شمانه

نویسنه: محمد فیدا

ناماره کردنی بزمباب
کاوه فیدا





238
posts

19.2k
followers

7
following

Promote

Edit Profile

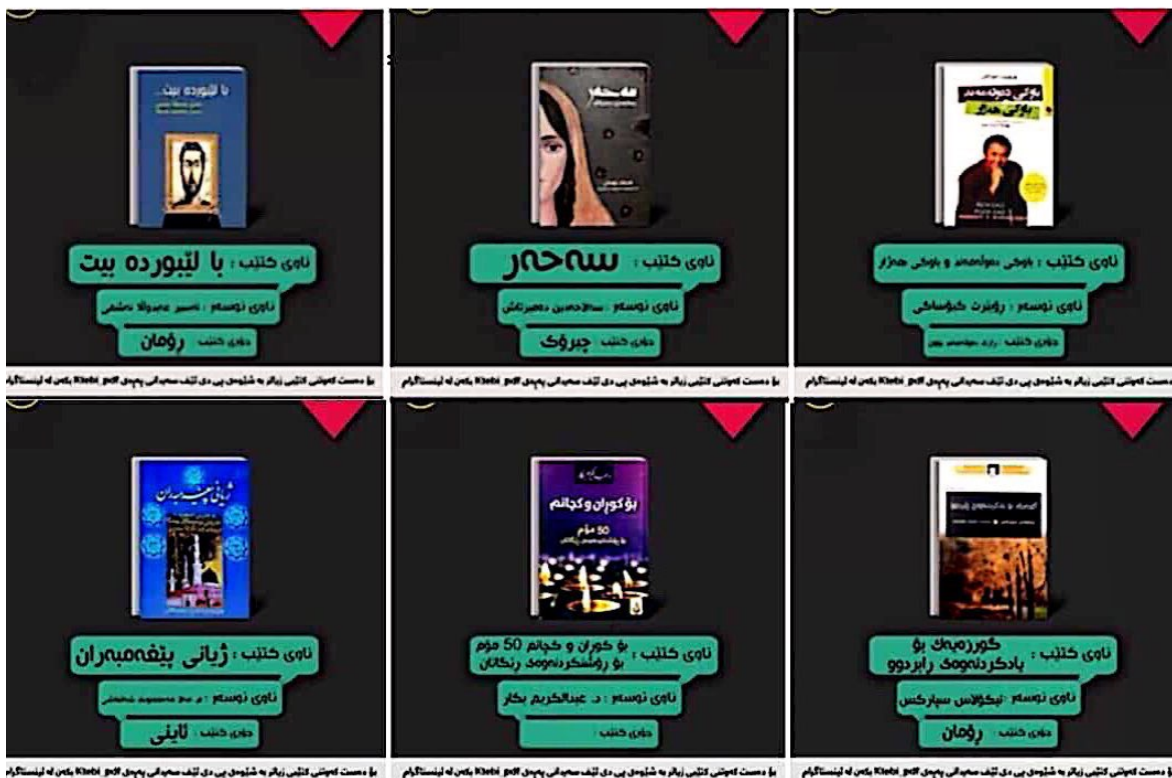
پەرەك فەرملی PDF کتابی
Public Figure

لئره

باشترین و بەسودترین و پڕ خوێنەرترین کتێبه‌كان
بە خۆپای و بە شیوه‌ك PDF داگره

Ganjyna

لینکی کتێبه‌كان 🖱️ نەم لینکە بکەرەوه بۆ داگرنتی کتێبه‌كان
drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVslbo_



کوردستان

پاکستان

نور دینی: محمد رفیقا

کا وہ فیء

داستانی میژوویی

فہقی تہ جہ دی

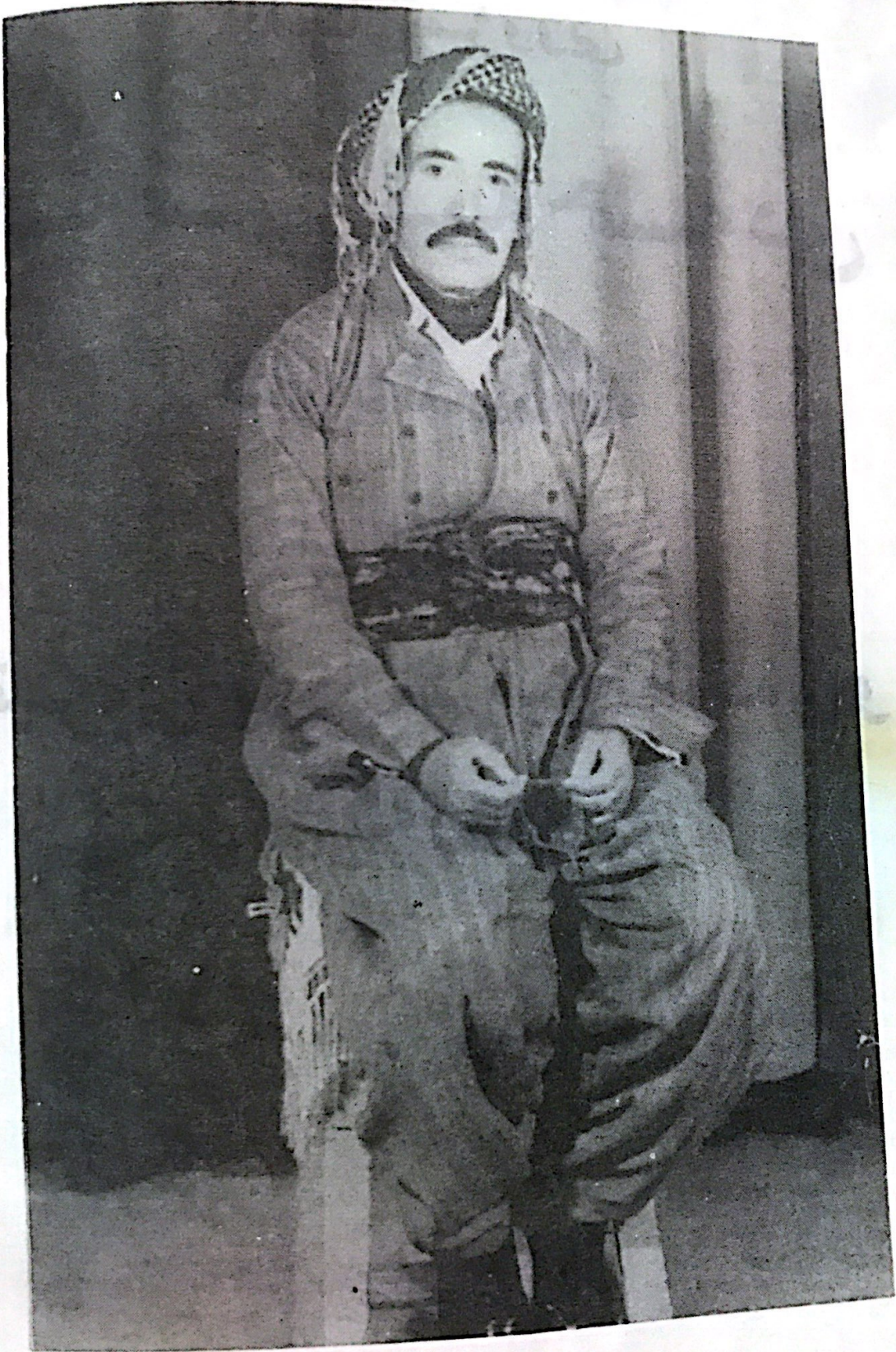
دارہ شمانہ

باپیرہ گہ ورہی

تیرہی بابان و میرئاودہ لی و
گہ ردی

م . فیدا

چاہی یہ کہم



محمد فیدا

«به ناوی خوای په روه ردگار»

«پیشه کی»

خوینده واره به ریزه کانم لیتان ناشارمه وه که هر
گه له به پی ی بارو هه لکه وت رږژگار میژینه و
رږبووردوویه کی هه یه که پیوه ی به ختیاره ، هه روه ها
جگه له گه لان هر ناوچه و هه ریم و سنووریک جوړه
رږبووردوویه کی تاییه تی هه یه که جیاوازه له هی ناوچه و

هه ریمیکی دیکه جا به وپی یه هه ریمی پیشده رایه تی
به خوی و به دانیشتوانی گه لی میژینه و به سه رهاتی
گرینگی هه یه که مروف حز ده کا شاره زای بی و له
خویندنه وهی تام و چیژ وه ربگری ، یه کئی له و رابووردوه
به نرخانه ، میژوو و به سه رهاتی فه قی ته حمه دی
داره شمانه یه که به ته حمه د خدرانی به ناوبانگه . لام وایه
تائیشتا هیچ که سی له زانایان و میژوو نووسان و شاره زایان
به ته واوی ته و به سه رهاته نازانی و له چونیته تی
نه گه یشتوه .

رهنگه چیرۆك ناسان و پیره پیاواتی کورده واری له
ناوچه ی مه رگه و خدران و هه ریمی پشده ر که م کورتی ته و
داستانه بزائن ، به لام هه رچه ندی لی بزائن هیشتا هه ر
ناته واوه له سالی ۱۹۷۹ ی زاین ته له قیزیونی تأمیم فیلمی
ته و به سه رهاته ی نوواندوه ، به لام که م وکووری زور
تیدا بووه و پرووی راسته قینه ی ته و رابووردوه ده رنه خراوه
بوچی ؟ ! چونکه ته گه ر به ته واوی بکری به فیلم و
نومایش بدری له ته له فیزیوندا له وانه یه به چه ند فیلم ته بجا
ته واو بخریته پروو ، نه ک به فیلمیکی دوو کات ژمیری !
یان پتر .

پیشوونانی کورد فه رموویانه ، نان بو نانه وا گوشت

بوڤه سباب ، واتاي ته م په ندو ټاموژگاري په ټه وه په ، که
هر که سه په يوه ندي به کارو فرمانيکه وه هه په وليپر سراوه
به رامبه ري ، واتا دانيشتوواني پشده به سه رها ت و
چيروکي خانزاد خاني سوران و پاشا کوره ي ره واندز
نازانن هه تاکو بيکه ن به چيروکي ته مسيلي و نومايشي
بدن و هه روه ها دانيشتوواني ره واندز رابووردوي
پشده روڤه لاچوالان نازانن ! بوڼوونه ، چيروکي
ته مسيلي . خانزاد خاني سوران که له لايه ن نه قابه ي
کريکاراني سلیماني له ته له فيزيوني که رکوکو وه نوماميش
درا ، زور که م و کووړي و ناته واوي ته و چيروکه ي تيدا
بوو ، کووا ته و په ندو ټاموژگاري يانه ي ، خانزاد ،
له کات و شويڼي خوي دا گووتووني ؟ که هه ريه که له و
په ندانه دروسته بکري به ټالقه ي زيرو بکريته گوڼچکه ي
دل و ده روون مروڼه وه .

ټه مجا به لاي منه وه ده بووايه دانيشتووان ناوچه ي
هه رپرو باتاس و پاريزگه ي هه ولير ته و نوماميش نامه
به رپوه به رن نه ک سلیماني . له مه دا مه به ستم ته وه بوو من
که دانيشتووي نپشده رم و به ناوچه ي مه رگه ش شاره زام و
نزيکم له خدران ، بوم هه په که دم له باس کردني ته و
به سه رها ته ميژوويي په بده م و بيسه لمينم که له

گیرانه وهی داو له نووسین و بلاوکردنه وهی دا
به هه له نه چووم ، بهرئاوورد کردن و لیکولینه وهش له
ئه ستوی خوینه رانی به ریزو ره خنه گران .

۲ - روژی له روژان ئه گهر له کوپیکدا له سلیمانی
شاری هه له ت و قوربانی و شارستانیته باسی مه رگه و
پشدهر بکری و له چوینه تی زانست و پیشکه وتن و
شارستانیته دانیشتوانی پشدهرو مه رگه بکولریته وه ،
له وانیه چه ند که سی یان هه موو کوپه که بلین ، جا
پشدهرو مه رگه چین تا کوو دانیشتوانیان زاناو شارستان
بن !

به لام ئه گهر بیتوو سه رنجی رابووردووی ئه و دوو
شوینه بدری پروون ده بیته وه که له سه ره تاوه و اتا پیش
دروست کردنی شاری سلیمانی ، زانست و شارستانیته و
ژیبری له پشدهره وه به تاییه ت گه یشتوو به قه لاچووالان
که پای ته ختی میرانی بابان بووه بهر له سی سه دو په نجا
سال له مه و پیش .

بو سه لماندنی ئه مهش پاشسایه تی و فه رمان په وایی
فه قی ئه حمه دی داره شمانه و سوله یمان پاشای کوپی له
سه ره تاوه له پشدهر بووه و به وی ئه مانه وه پیشکه وتن و
شارستانیته و زانین گه یشتوو به ناوچه ی شارباژیرو له

دوايش دا به سلیمانی .
 وه شاره که ی سلیمانیش که بوته مایه ی شانازی
 کورده واری به ناوی سلیمان پاشای کوری فه قی ته هه د
 ناوئراوه له چاخى فه رمان ره وایی برایم پاشای کوری دا
 واتا له سالی ۱۷۸۴ ی زاین به رامبه ر به ۲۴۸۳ ی
 کوردی و ۱۲۰۴ ی کوچی ، که ته و سه رده مه ته نیا
 گوندیکی مام ناوه ندی به ناوی ، گوندی مه لکه ندی
 له لای سه روی ئیستای شاره وه لی بووه و به س سالی
 ۱۹۸۴ دووسه د سالی ره به ق به سه ر دروست کردنی شاری
 سلیمانی دا قی ده په ری .

هه ره له ئیستاهه دانیشتهوان خه ریکی خو ئاماده
 کردنن بو ئاهه نگه گیران به و بونه وه ، زاناو بوژو
 ماموستاو دانش مه ندانی سلیمانی و ده و روبه ری ره نگه
 گه لی داستان و چیرۆك و میژوو یان دروست کردبی که له
 ئاهه نگه که دا بیخوئینه وه و خو یانی پیوه هه ل کیشن و
 نه وانه ش که هاتوون بو ئاهه نگه گوئی ده گرن واده زانن
 مه سه له ته واهه و که م و کووری نیه ، به لام که س
 بیرناکاته وه که هه میشه گه نجینه ی زیرو گه وه ره له
 که لاهه و کوون و قوژبن دا شاردراوه یه ، واتا که س به لای
 نه وه داناچی که له کویره دی یه کدا میرزایه ک ببی و ته وای

ئه و به سه رهاته به میژ وو بزانی ، من به ش به حالی خوم که
کولکه خوینده واریکم پروم نیه خوم ده رخه م و ریم نیه
بچه ناو کوری زاناو نووسه رو هونه رو ماموستا کانه وه
میرزایه کی په پپو وتم که به سال وه بیر که س نایه مه وه .
به لام سه عدی نه مر ده لی :-

هریشه گومان نه بهر که خالی است شاید که پلنگ
خوفته باشد واتا : وا گومان مه به که نه م بیشه لانه چوله و
هیچ ده عباو گیانداری تیدا نیه ، چوونکه له وانه یه پلینگی
خوی تیادا حه شاردابی ولیت راپه ری و بت کاته نیچیر .
جا و من به نوره ی خوم داستان و به سه رهاتی فقهی
نه همدی داره شمانه م بو خسته سه ر لاپه ره ی میژ وو
به هیوای نه وه ی مروفتیکی ژیر خوی لی هه ل کاو چاپی
بکات . زورسویاس .

قه لادزه . پشده ر . موحه مه د فیدا

۱۹۸۳

فه قی ته همه دو چوئیه قی له دایک بوون وژیانی :-

خوئنه ری ئازیز :- نزیکه ی چوارسه د سالی
له مه و بهر واتا له سالی ۲۲۸۳ ی کوردی به رامبه ر به
۱۵۸۳ ی زایینی له شاره دئی یه که ی مهرگه که ئیستا سه ر
به ناوچه ی بنگرده له پاریزگای سلیمانی ، دوو سه ردار به
ناوی ، کاکه میرو کاکه شیخ که برا بوون له بنه ماله یه کی
به رزی کورده واری ده ژیان که دانیشتوان به براگه وره ی
خوئیان دایان نابوون بو سه ره رشتی و به ریوه بردنی
کاروباری ته و ناوچه یه و دانیشتوانی ، ته م دوو برایه
خواهنی نان و خووان و دیوه خان و ده ستو پیوه ند بوون له
مهرگه دا .

شاره دئی یه که ی مهرگه ش هر به ناو دئی یه به لام
له راستی دا له شارودکه ی ' ئاوه دان تره ، له وه رزی
هاوین ئاوی ساردو میوه ی جوراوجوری ویرای هه و
سازگاره که ی ده رمانی هه موو ده ردیکن ، رازاوه یه به
مزگه وتی زورو قوتابخانه و حوجره ی فه قی کان و خانووی
ریکوپیک که له ناوه ندی ره زو باخه کانی دا شاردراره یه
به لی : شاره دئی یه که ی مهرگه له چاخی ده سه لاتی دوو
میره دا به ره و ئاوه دانی و په ره ساندن ده رویشته .

به لَام هه روه كوو ده زانين هيچ گوليك بى درك نابى و
چه مېش بى چه قه ل نيه ، كومه لىك له گونده كه دا له پرووى
به رچاوته ننگى و نحه زى له ژيره وه دژايه تى ته و دوو
ميره يان ده كرد ، كه چى له رواله تيشدا خويان به
خزمهت كارو دل سوزى ته وان نيشان ده دا .

ريش سې و پياوماقوولى ته م كومه له ، مام
هه يده ر ، كه به ، هه يده ر شه يتان به ناويانگ بوو ! ته م
كا برايه كوئخاو كار به ده ستى به ره بابى خوى بوو ،
له سه ره وه لايه ن گرى ميره كان بوو له ژيره شه وه هه ر
خه ريكى چال هه ل كه ندن بوو بويان بوئه وه ي روژى له
روژان بو خوى بيته هه مه كارو و جله و به ده ستى
ناوچه كه .

به داخه وه هه ردوو ميره كه له فرو فيلى مام هه يده ر
بى ئاگا بوون به لكوو و ايان ده زانى كه هه ره دل سوز يانه ته م
دوو برايه خاوه نى تيره و به ره باب نه بوون ته نانه ت مندالى
كوړو كچيش يان نه بوو ، له م دوايى يه دا ژنى كا كه مير يان
زگى پر بوو به مندالىك كه هيشتا كاتى هاتنه ناو جيهانى
ژيانى نه هاتبوو . .

ته مكا ئازيره كانم پاله وانى داستانه كه مان له
دواروژدا هه ر ته و منداله يه مام هه يده ر بو هه لىك ده گه را

که هر دوو میره که به جوته بخاته ناو داوی فروفیلی
 خویه وه و له ناویان بیات چونکه دهی زانی ثم دووانه
 خاوه نی تیره و به ره باب نین جا به له نیوچوونی خویان
 کوتایی دی به دهسته لآتو میریه تی یان له و ناوچه یه دا .
 شه وی له شه وان خزمه کانی خوئی کوکرده وه و
 ووتووژی له و باره یه وه له گهل کردن و گووتی [تا که نگئی
 ثم دوو میره مل هوره به سه رمانه وه که له گا بن ته گهر ئیوه
 یارمه تیم بدهن له نیو بردنیان به ئاسانه] . خزمه کانی
 گودتیان بیرورات له سهر چی یه پیمان بلی تا بیکه یین ،
 ته میش گووتی له سبه یینی زووتر بانگ هیشتن یان ده که م بو
 نان خواردنی نیوه پرویه . جا له سهری من تان که ویتی
 ده که س له کوره جه حیلان که ده ستومستی خه نجه ر
 وه شانندن ببی له ژووره وه ئاماده بن ، هر که دوو میره که
 هاتن و دانیشتن و نان دانرا ، که گوتم فهرموون ؛ با
 بخوین ، ته و ده که سه لی یان بینه ده ست و وه بهر
 خه نجه رانیان ده ن بی یانکوژن ، ده ستو پیوه ندیش ته وه ی
 ده ستی کرده وه هر بیکوژن ، دوایی هه پرونه سهر مال و
 خیزانیان به کوشتن و تالان کردن کوتایی مه که ن .
 خزمه کان هه موو گوتیان به سه رچاو فهرمانت
 له سهر سه رمانه به لی : ته وشه وه کار ئامایی کراو ده

که سی ئازاو خه بخهر وه شین ئاماده کران و هه موو
کاروباری پیکهات . به یانیش مام هه یدهر شه تیان چوو
دیوانی میره کان و تکای لی کردن که بۆ نانی نیوه پویه میوانی

بن .
میره کانیش به دهروونیکی پاکه وه و بی ئاگا له
کاره سات به لێن یان دایه ، دواى نوێژی نیوه پۆ هه ر دوو
میره که له گهل چه ند که سی له دهستو پیوه نده کانیان به ره و
مالی مام هه یدهر که وتنه پری . هه ر له دووره وه مام هه یدهر
به پیریانه وه چوو به دهست ماچ کردن و پریز لی گرتن هینانی
بۆ دیوه خان .

دواى ماوه یه ك به خیرهاتن و چاکوچوونی نان دانرا
هه ر ته وه نده خوش بوو مام هه یدهر گوێ فهرموون با
بخوین ، ئیدی دوژمن پروونه کاته مالتان ، کوره کوره ی
مه رگه یی به خه نجه ری پرووته وه هه لیان کورتایه سه ر
کاکه میرو کاکه شیخ و دایانه به ر مه ودای خه نجه ری به
جوړیکی ته وتو که هیچ یان نه گه یشتن دهست بکه نه وه .
به م جوړه هه ردوو میر له ویدا کوژران ، دهستو

پیوندیش خو برای بابیان نه کوژراوه تا شه ری بکه ن بویه
بلاوه یان لی کرد ته نیا یه کیکیان نه بی که خو ی به دهسته وه
نه داو دهستی کرده وه و چه ند که سیکی لی بریندار کردن ،

جا بانزانين چيروك بيژ و شايه ره كانى ته وسه رده مه چى يان
گوتوو له و باره يه وه :-

ئاي له بهر هه يدهر شه تيانى
ميربه فيلى وى نه زانى
بانگى كردنه ديوه خانى
له بوى دانان چيشتونانى

* * *

هه يدهرى نهك به حهرام
پياوماقوولى زرتو زه لام
كوپه كوپه ي هينانه دهر
هه موو ده ستيان له سه رخه نجر
ميرى گه وره يان دانه بهر
له ده ستو لاق و سينگو سه ر
خوشى بوو به شين و چه مهر

* * *

ئافەرىن ھەمەي ئاجەرى
خوى ھاويشتە پاش چەپەرى
دەست لەسەر مشتووي خەنجەرى
ئازا كەوتە دەستەو كەرى
سى چواريكى دانە بەرى
واش نەكوژرا ھاتە دەرى
ھەي پۈلەو زولەتەي كرا
بەجووت كوژران ھەردوو برا
ماليشيان بە تالان برا
خيزانیش ھەموو سەر برا

* * *

دەك رووت رەش بى ھەيدە رشەتيان
كوپراييت دايە لە چاوان
ئەو دوو ميرەت بوچى فەوتان
بىگوناح بوون مال و خيزان

* * *

ھەي پۈلەو ميري گەورە پۈ
قورى كويى بکەينە سەر خو

ئاو به م پى يه هه ردوو ميره كه و خاوو خيزانيان
له نيوچوون ته نيا خيزاني كاكه ميري نه بى كه ده رچوو .
حه مه ي ئاجه رى كه خزمه ت كارى مالى كاكه ميري
بوو . ئه وه بوو كه له توله ي كاكه ميري دا چه ند كه سيكي
له خزماني مام هه يده رى بريندار كردو هه لات هاته وه مالى
و ده ستى خيزاني كاكه ميري گرت و فراندى به ناو ره زو
باخا قى مه رگه داو پيش ته وه ي كو مه لى مام هه يده ر بگه نه
مالى ته وان ميران هم ته و ئافره ته زگ پره ي رزگار كردو
بى ته وه ي كه س له وكاته دا بير له وان بكاته وه حه شارى داو
كه شه و داهات بردى بو سه ر رووبارى زى و
په راندى يه وه و بردى بو گوندى خدران كه له به رى شاخى
كوسره ته و ناوچه ي چنارانه له به شى كويه دا .

ئه و ئافره ته له مالى يه كى له بياوچاكاني گوندى
خدران نيشته جى ده بى و به هو ي ده س ره نگيني خو يه وه كه
له ته ون كردن و به ره و راخه ر دروست كردن دا ليزان بووه
زور ريزى لى گيراوه .

دواى نو مانگو نو پوژه خوداى ميهره بان كورپكى
ديمه ن شيريني پى ده به خشى كه ناوى ده نين ، ئه حمه د .
خوينه رى به ريز ، سه ره تاى داستانه كه مان لي ره وه
ده س پى ده كات ، ميژووى له دايك بوونى هم كوپه

ده گهرېته وه بوسنی سه دوه نجا سال له مه و بهر و اتا له
سالی ۲۳۳۳ ی کوردی ری که وقی سالی ۱۶۳۳ ی زاینی و
۱۰۵ ی کوچی .

منداله ساوایه که له ناو باوه شی دل سوزی و میهری
دایکی به ریزی دا دور له به زه و دل نه وایی بابی
له ناو چووی دهستی کرد به شیر خواردن و پی گرتن و روین و
گه و ره بوون ، بوئه وهی روژی له روژان جله وی
فرمان ره وایی وولاتی کورده واری بگریته ده ست و توله له
زورداران بکاته وه و خوینی به ناره و ارژاوی بابو مامی
بستینی هر که گه یشته ته مه نی حهوت سالان ناردیانه
حوجره خانه بو خویندن و به فقهی ته همه د خدرانی ناسرا .
دایکی ژیری نه ی ده ویست که س به کاره ساتی
کوژرانی بابو مامی کوره که ی بزانی و هه میشه ته و
نه هینی یه ی ده پاراست ، ماوه ی حهوت تا هه شت سالی
له حوجره خویندی ، ته مجا وازی هیناو ته و او گه و ره بوو .
ده چووه ناو کوروکال و جه حیلان و ده ی پروانی
ههریه که به کاریکه وه خهریکه ، ته و کاته ش چه رخی
سوواری و رم بازی و شیروه شانندن و تیرهاو یشتن بووه .
ته میش زور ئاره زووی له وانه بوو ، دایکیشی یارمدتی دا
بو په یدا کردنی ته و جوړه چه کانه بوی ،

فه قى ته حمەد خدرانى له به کارهينانى تهوان
چه کائدا وه کوو لای ماموستايه ک فيربووبى وه ها بوو ،
سه رى له هه مووان ده رده چوو ، کوپوکالى ئاوه دانيشى
فیره کرد ، هه مووان خوشيان ده ويست بى وى پارووه
نانیکیان پى نه ده خورا .

وورده وورده ده سته و دايره يه کى چاکى له
هاورپى يانى خوى پىک هيناو بوو به سه رکرده يان رۆژيک
هه مووانى خر کرده وه و پى گوتن :-

کورپنه ئيمه هه موو کاراماو ليها تووين و
چه کيش مان پى يه و هه مووشمان له چينى هه ژارو
که م ده سته کانين با سه رنج بده ين بزانيں کى ته ما ده کاته
مالى هه ژاران و جه ورو زوردارى يان لى ده کات ئيمه ش
لى ده نگ نه بين و تۆله ي لى بستينين ، هه موو گووتيان
زۆر به جى يه ، له قسه ت ده رناچين .

له و رۆژه وه ده ستي کرد به يارمه تى دانى هه ژارو دژى
زۆردار راوه ستا ، چه ند هه نگاو يکى له م باره وه نا به
يارمه تى براده رانى ، به ره به ره له و ناوچه يه دا ناسراو
ناوبانگى ده رکرد ، له و سه رده مه دا کيشوه رى عيراق
له ژير ده ستي تورکه کانى عوسمانلى دا ده ي نالاند و جه ورو
سته مى ته و ميرى يه به هوى کار به ده ستانى له عيراقدا

ته واو پهره ی ساندبوو . ته و ناوچه ی فه قی ته حمه د
خدرانی تیدا ده ژیا میری لی نه بوو به لام له شاری کوی دام
ده زگای میری عوسمانی هه بوو ، هه ر به و بونه وه چه ند
که سانی له وانه ی که فه قی ته حمه د دژایه تی ده کردن چوونه
کویه و که وتنه لی دووانی و داویان بو ته نی یه وه کار به ده ستانی
میری ناردیان به دوا ی دا به نه وی ته وه ی که گوايه میری
کردوویه تی به موچه خورو فه رمانده ، ته میش ته فره ی
خواردو هه ستا چووه کویه ، هه ر که گه یشته ته وی
گرتیان و به پهل به سترای ناردیان بو مووسل ، له ویشه وه
دوا ی چه ند روژی له گه ل کاروانیکی سه ربازی دا ناردیان
بو حه له ب و له ویشه وه بو ته سته مبولی پای ته خت به
به هانه ی ته وه ی که له دژی میری هه ستاوه .

له م لاشه وه دایکی دل سووتاوی شه و وروژ له تاوی
کوره تا قانه که ی ده گریا و شیوه نی ده کرد .

فه قی ته حمه د خدرانی ماوه ی حه وت سالی ره به ق له
زنیدانی شاری ته سته مبولدا مایه وه و که س هه والیکی لی
نه پرسى ، له و ماوه زوره دا فیری زمانی تورکی و که می
عاره بیش بووه .

پیشوونانی کورد فه رموویانه :- دار هوره ی له خوی
نه بی ناقه لشی ، واتا هه ر خوبه خویه تی لاقی یه کدی

ده برنه وه و ناهیلن كه س بگا به پیاو هت

هاتى قولهره شى پاله وان بو
ئه سته مېوولى و رزگارى فه قى ئه حمده

په نامان هر په نای خو وایه
بى خوا هه موو كاوو بایه
خووا له هه مووان به ئاگایه
كه س فه قى ئه حمده بى نایه
هیزى خوودا لى وریایه

* * *

خوودا درگای لى كرده وه
له ئه حمده خوش كرده وه
راساو گریوى برده وه
توركوعارهب به كورده وه
له گه وړه تاكوو وورده وه
ئافهرین یان ده كرد هه موو
نه سى چوار نه یه ك نه دوو
ئوخه ی كورده سه ركه وت زوو

ويستی يه زدانی و ابوو که ته و جار پاله وانی
داستانه که مان کاک فەقی ته حمەد خدرانی له زیندان دا
رزگاری بی و بیته وه ناو باوه شی دایکی کوردستان و
چاوانی دایکه پیره ی پی رووناک بیته وه که له بهر دووری
ته و تارمایی یان که و تبه وه سەر ، روژی له روژان مقومقو
که و ته ناو زیندانی یه کانه وه و ده یان گووت پاله وانیکی
رهش له دانیشووانی ته فریقا هاتوووه بو شاری
ته سته مبولی ، ده لین تا ئیستا له ئوروپا و ته فریقا و ئاسیا
کهس پشتی له حەردی نه داوه و کهس پی ی نه ویراوه
ده لین : میری عوسمانی تینی بو هاتوووه و ده ترسی که ته م
قوله ره شه بی دینه به سەر موسلماناندا زال بی و کهس
نه توانی خوی له قهره بدا ، فەقی ته حمەد که له روژیکی وا
ده گه را خوی له هاوری یانی زیندان نزیک کرده وه و
به ته واوی له مه به ست ئاگادار بوو .

ته مجا هه ناسه ییکی ساردی هه ل کیشاو گووتی
ته گهر من ئازاد ده بووم و به که یفی خوم و ولاخ و
که ره سه ی مه یدان داری له به رده ستم دا بایه ته وده م
ده تان زانی که من چ کوریکم و قوله ره شی خویری کئ
ده بوو ؟ به لان بلیم چی ته مه زیندان و کوت و زنجیره منی
له پیاو کردوووه ! ده ی سه رتان نه هیشینم وورده وورده ته م

خوڤه ل نانه وهى كاكه فه قى له زيندان دا دهنگى دايه وه .
حه يفه پاسه وانه كان پى يان زانى و دهى گه يشته وه به
گه وره ي حه يته كانى زيندان و ته و يش هات له گه ل فه قى
ته همه دا گفتوگوى كردو به خواى دهنگوباس له زيندان
چو وه ده رى و گه يشته باره گاي ميرى و به جى نوشين
= خه ليفه ، ي ته سته مېوولى راگه يشته بويه ده لين ، قسه
له زاريك ده گاته شاريك ! .

جى نوشين زورى پى خوش بوو ده س به جى ناردى
فه قى ته همه ديان له زيندانى قوتار كردو برديانه حه مامى و
سه رو به ده ن يان شت و به رگيكي خاوين يان له به ر كردو
هينايانه باره گاي ميريه قى .

جى نوشين كه چاوى پى كه وت گوتى له ميژه له
زيندانى ؟ ته ميش گوتى ، حه وت سالى ره به قه كه س لى
نه پرسىوم جى نوشين گوتى :- ته وهى ناوى ته گه ر توانيت
ده ره قه قى ته و قووله ره شهى بى و سه رمان نه وى نه كهى
هه رچى دلت بيخوازي بوت ره نيو دينم ، فه قى ته همه د
گوتى ، ميرم بفرمو وولاخيكي ره سه ن و چاكم بو بهين و
شوينى ته رخان بكن كه ماوهى ده پازده روژان لى
بحه سيمه وه و رم بازي به وولاخه كه بكم و ته و جا خوم
ناماده ده كه م بو مه يدان دارى .

هر خيرا له سهر فهرمانى جى نوشين ، نه وهى

فه قى نه همه دهى ويست بويان ريک خست .

نه و جا فه قى نه همه دم فه قى نه همه د بوو ده ستي کرد

به ږم بازي و راهينان و ولاخه که و پشوودان خوى و

خواردن چاکو جى و ږى خوش .

پازده ږوژان فه قى نه همه د له پشوودان و خوئاماده

کردن دا مايه وه تا هيزيکى چاکى په يداکردو تينى سانده وه

نه و جا هه والى به ميري گه ياند که ماوه کهى ته و او بووه و

ئاماده يه بو مه يدان داري و ږم بازي و جلپت وه شانندن

[جلپت قوله داريک بووه با نه ندازه ي نيوگه ز دريژ لووس و

له بار کراوه بو هاويشتن و له يه کدى گرتن له کاتى سواري و

غاردا] .

به فهرمانى جى نوشين له هه موو شاري

نه سته مېوولى گه وړه جار دراو بانگه واز کړا که سبه يني

دوانيوه ږو له گوړه پانه زله کهى ناوشاردا مه يدان داري دوو

پاله واني به هيزه ، يه کيان قوله ږه بشى نه فريقايى و نه وى

ديکه يان پاله وانيکى موسلمانى کورد .

تکامان وايه نه وهى ده يه وى قام و چيژ له م

مه يدان داري يه وهرگرى له وکاته داو له وشوينه ئاماده بى ،

سه ږکردن بو هه مووان ئازاده .

دانیشتووانی ته سته مېوول ته و څاره به ناوبانگه
 گوره ی که که وتوته به شی لای سه رووی ثوروپا له
 خاکی تورکیادا ته و چه رخه [ناستانه] شیان پی گوتووه .
 هر که گوی یان له م بانگه وازه بوو چهند
 روژیکیش له وه پیش باس هاتنی قوی زهنگی یان بیستبوو
 ته وشه وه تا روژ بووه و که له باب خویندی که س
 له خوشیاندا وه نه وزنه چووه چاوی به هیوای روژ بوونه وه و
 خو سازکردن و به ره ودوا پوین بو گوړه پانی گوره ی نیو
 څار .

دانشیووانی څار له هه موولا وه به رو گوړه پان هاتن و
 دانیشتن به چاوه پروانی مه یدان داری ، هه روه ها
 جی نوشین و وه زیران و شالیارو کالیارو ته واوی
 کار به ده ستانی میری هاتن و له شوین تایه ت دانیشتن ،
 له ولاوه ش دوو سوار ، دوو پالوانی به هیزو به جه رگو و
 نازا هاتنه ناو گوړه پانه وه ، ده نگو هم هه مه ی دانیشتووان
 له هه موولا وه به رزبووه و هه موو ته ندامیان بوو بوو به چاو
 بو سه یرکردن و سه رنج دانی ته و دوو سوازه څاخو کامیان
 سه رده که ون ؟

هه ردوو سوواره که چهند جاری به ده وره ی

گوره پانه که دا به نهرمه غار هاتن و چوون ، فه قی ته حمده
 به هوئی زمان زانه وه به پاله وانی ره شی گوت ، بۆت
 ده رچم یان بۆم ده رده چی ؟ پاله وان گوتی ، بۆم ده رچو ،
 فه قی ته حمده ته سپه که ی گارداو به تیژی بۆی که وته غارو
 ده رچوون قوله رهش زهنگی دهس به دارجلیته وه که وته
 سه ری دوو جار ان به ده وری مه یدان دا سوورانه وه و بۆ
 جاری سی هم ، گرمه یه که له قوله ره شه وه هات ته هم
 گرمه نیشانه ی ده نگدان و ووریا بوونه وه ی سواره بوو و اتا
 فه قی ته حمده ، ره وشت و ابوو له گه له ده نگدان دا جللیت
 بگریته سواره که ی پیشی ، به ئی قوله له گه له ده نگدان دا
 جیلتی گرت ته فه قی ته حمده ی به لام پاله وانی داستانه که مان
 که له فه ننی سوارچاکی و دلاوه ری دا ئازاو شاره زا بوو
 پیش ته وه ی دارجللیت بگاته نیو قه دی پشتی ، خوئی خسته
 به رزگی ته سپه که ی و دارجللیت به و ته وژم و خیرایی یه وه
 له قه لپوزی زینه که ی دراو بردی و رویشته ، ته میش
 ده ستوبرد هاته وه سه ر زین و له و مه ترسی یه گه وره
 رزگاری بوو .

قوله رهش که چاوی پی که وت هه ر ماوه به هه ردوو

چه پوك دای به سهری خوئی داو گوتی تازه له چنگك نه و
پاله وانهی دهرچوونم نابې ، جا نه مجار نورهی كاك فه قی یه
كه قوله راو بنی و جلیتی تی بگری .

بویه له قولهی گه یاند كه بوی دهرچی ، قولهش كه
مهرگی به چاوان دهدی ناچار كه وته غاردانی وولاخ و
بوی دهرچوو ، فه قی نه حمدهی پاله وان كه وته سهری و
دهنگی نه كرد دوو جاران دهورهی گوره پانیان دا .

له جاری سی هم دا قولهی دهنگك دا به لام جلیتی
تی نه گرت ، قولهش وای زانی جلیتی تی ده گرتی بویه خیرا
خوئی خسته به رزگی نه سپه كهی و نه مجا هاته وه سهرزین و
وای زانی كار ته واو بووه . جا كه هاته وه سهر زینی
وولاخه كهی فه قی نه حمده به هموو تینی جلیته كهی
تی گرت پیره جلیت له پشتی قوله دراو له سهر سنگی
دهری كردو نه عره ته یه کی لیداو له وولاخه كهی كه وته
خواری و به ره و دوزه خ كه وته ریگه .

پیغه مبه رد . خ فه رموو یه تی [أَلْحَرْبُ خُدْعَةٌ] واتا ،
جهنگك فیله زانی یه ، به ههر جوری به سهر دوژمن دا
سهر كهوی ههر دروسته بوټ .

ئازادبۈۋى فەقى ئەحمەدو
گەرانبەۋى بۆ كوردستان بە
فەرمان رەۋايى ھەر لە كۆيەۋە
تا ساپلاخ و دەۋر و بەرى

ئا بهم جوړه و به يارمه تي به زداني بي هاوتواو
 په روه ردگاري به كتا فقه قى ته حمده به سهر پاله واني
 ته فريقايي دا زال بوو له لايه ن جى نوشين و دانىشتوانه وه
 به هل هل و چه پله ريزان و هه ربړى پيشوازي كرا .
 له لايه ن ميريه تي عوسمانى به وه خه لاتيكي باش
 كراو به نامه ي تاييه ت كرا به فرمان ره واي به شيك له
 كوردستاني عىراق و ئيران ، واتا هه ر له كوښه وه بگره تا
 ده گاته سابلآخ و ده ورپشتى خرايه ژير ده ستي ، چونكه
 ته و چه رخه نيوه ي خاكى ئيرانىش له ژير ده سته لآتى
 عوسمانيه كاندا بوو ، ته و سهرده مه ميرى عوسمانى ،
 ئيمپراتورى به كى فراوان و خاوه ن سنوور بوو .

سالى ۲۳۶۰ ي كوردى به رامبه ربه سالى ۱۶۶۰ ي
 زايين پاله واني كورد ، ميرته حمده^(۱) ، هه ر به و چه كو
 وولاخ و به رگو خه لات و فرمانه وه له گه ل كاروواني
 ته سته مبول به دل نيابي و سهركه و تنه وه گه رايه وه موسل و
 له ويوه بو هه وليرو كوښه و له ويوه بو شوښى له دايك بوونى
 گونده خنجيلانه كه ي ، خدران ، له به رى چياى
 كوسره ت ، ته و كوسره ته ي كه شوښى سهران و
 چاوته ندازى جوان و راوى راوچى يانه دانىشتوانى گوندو
 پيره دايكه كه ي به دتين چاويان رووناك بووه و چه ند روژ

شایی و شادمانی یان کرد به بۆنه‌ی هاتنه‌وه‌ی ، به‌لام
نه‌جباره‌ نه‌و فه‌قی نه‌حه‌ده لاوه‌ی جاران نه‌بوو ، بووبوو به
مروفتیکی ژیروتی گه‌میشوو جیهان دیدو زاناو زمان زان و
بلیمه‌ت و خاوه‌ن لی بووردن به‌رامبه‌ر به‌وانه‌ی بابیان
کوشتوو .

(۱) له‌لایه‌ن میری عوسمانی یه‌وه نازناوی میری به‌سه‌ردا براو
بوو به‌میرنه‌حه‌د !

میرئه همه د گوندى
داره شمانه‌ی کرده پای ته ختى
خوى به لام بوچى ؟ !

دواي ماوه يه ك مانه وه له گوندي خدران بنه و
 بارگه ي پيچايه وه له گه ل چهن د هاوړي يه كي داو پيره
 داكي مال ئاوايي يان له دانىشتوان كړدو به ره و ناوچه ي
 پشه رايه تي وهړي كه وتن ، كاتي گه يشته پشه رو به ره و
 بنار روشت و گه لي ديها تي بيني له سهر ري دا ، گوندي ،
 داره شمانه ، له هه موو گونده كاني ديكه پتر سهرنجي
 راكيشا كه بيكا به مه لبه ندو پاى ته ختي فه رمان ره وايي ،
 بوچي ؟ ! چونكه نه گهر ئيمه بيتو سهرنجي بارو شويي
 جوغرافيايي گوندي داره شمانه بده ين بومان
 روون ده بيته وه كه كه ووتوته بناري چهن د كيويكي به رزو
 سهر كesh واتا پشتيواني شاخ و كيوي ته سته مه و پيشه وه ي
 دهشت و گوره پانه ، ته نىشتي لاي راستو چه پيشي
 گردولكه و گوند ده وره ي داوه ، ئاوي خواردنه وه شي
 به شي خوي ده كاو جاري واش هه يه بو گشتوكاليش
 دهس نه دا ، نه مه له لايه كه وه ، له لايه كي ديكه شه وه
 به پي ي شوين ده كه ويته ناوه راستي وولاته كه يه وه واتا
 له كويه وه بو داره شمانه چهن د قوناغه ، له داره شمانه وه شي
 بو سابلانخ هه رته وه نده يه ، وه كوو به گه زويوانه دابه شي
 كرابي .

جا سهرنجي ميرته حمه د له م هه لبر اردنه دا له شويي

خویدایه تی :- به مپی یه گوندی داره شمانه له لای
 رۆژه لاتی ناوچه ی پشده ره وه بوو به مه لبه ندی
 فرمان ره وایی . دانیشتوانی ناوچه که و ده و روبه ری که
 هه والی فرمان ره وایی ناوبراویان زانی بو پیرۆزبایی
 پرویان کرده داره شمانه و له لایه ن میره وه پیشوازی
 گهرم و گورپیان لی ده کرا ، وورده وورده ناوبانگی
 میرته همه دی داره شمانه به هه موو لایه کی وولاته که دا
 بلاو بووه و له لایه ن دانیشتوانه وه خه رج و پیتاکی به ناوی
 باربوو ، بو ره وانه ده کرا ، تا بناغه ی
 فرمان ره وایه یته که ی بچه سپینی و په ره گرتووی بکات .
 دوا ی چه ند سالی میری عوسمانی نامه یه کی بو نارد
 که هاوبه شی ته و جه نگور وودا وانه بکات که میری دژی
 پرووسی قه یسه ری ده ی کا له خاکی ئیران دا .
 ته گهر بیرتان بی له پیش تر دا گوتمان که میری
 عوسمانی نیوه ی وولاتی ئیرانی له ژیرده ست بوو ،
 پروسه کانی قه یسه ریش له به شیکی دیکه ی دا واتا له
 هه ریمی تازه ربایجاندا خاوه ن ده ست بوون ، ناوبه ناو
 په لاماری کوردستانی ئیرانیش یان ده دا ، بویه میری

عوسمانی ئاگاداری میرته همه دنی کرد که به شداری نهو
جه ننگانه بکات .

مسرته همه د بو به رگری له خاکی کوردستان که
که وتبوه به رفه رمان په وایی په که ی خویه وه ، له شکریکی
پیکوپیکي له کوردستان ئاماده کردو خوی که وته پیشیان بو
به رگری له دوژمن . له نیوان سابلآخ و وورمی دا
به رنگاری سوپای پرووسه کان بوون .

ئه وچه رخه ش که مه ندوړم و شیرو تیر له باودا بووه
به پی ی په وشتو دابی تیره یی = عه شایه ری ، به لام میری
رووس له چه کداری جیاواز بووه له وان ، توپی گه وره و
مه ندی چه کی دیکه یان به کاره یناوه ، له گه ل ئه وه شدا
پاله وان بازی و مه یدان داری لا خوشتر بووه .

کاتی هه ردوو له شکر به رامبه ری په کدی بوون ،
واتا سوپای پرووسه کان له لایه ک و سوپای میری عوسمانی و
کورده کان له لایه کی دیکه وه ، پاله وانیک له سوپای
پرووس هاته ناو مه یدان و داوای پاله وانیکي دوژمنی کرد ،
پاله وانیک بوی چووه مه یدان ، دواي ماوه یه ک له لایه ن
پاله وانی پرووسی که به په رده و په چه پرووی خوی

داپوښيوو به ديل گيراو برايه ناو سويای پرووسه وه ، ثاوا
به م جوړه هر پوڅه چنه د پالنه وانی له سويای
موسلمانان ده چووه مه يدان داری و به ده س پالنه وانی
پروپوښی پرووسی به ديل ده گيرا .

له نه نجام دا ميرته هم د زور رقی هه ل ده ستی وړيگه
له فرمان دهی سويای عوسمانی وهرده گری که بوخوی
بچيته مه يدانی ته و پالنه وانه وه ، فرمانده ده لی :

ميرته هم د تو مه چو چونکه حه يفه توش به ديل
بگری ميرته هم د ده لی : يان دهی گرم يان دم گری .

به سوارۍ پرووده کاته مه يدان و له گه ل پالنه وانی
پرووسی دا ده س ده کهن به مه يدان داری ، له دواي
ماوه يه ک ميرته هم د که مه ند ده خاته نیوقه دی
پالنه وانه که وه و سهری وولاخ باده داته وه ، پالنه وانی
پرووسی هیزی خو پزگار کردن نابی و له وولاخه که ی
ده که ویته خواره وه ميرته هم دیش له نه سپه که ی
داده به زی و به خه نجیری پرووته وه راده کاته سهری که
سهری بیری ، له پر پالنه وانه پرووسی به که په رده له سهر
پرووی خوی لاده با ميرته هم د ته ماشا ده کا ته مه ثافره ته که

به رگی سهربازی پوښیوه ، دهستی له سهر برینی سارد
ده بیته وه و ده سترو پهلې ده بهستی به و که مهنده و
دهی هیښته وه بو سوپای خوږیان ، سوپای پروو سه کان که
ده بین سهر کرده که یان گیرا ده شکین و به ره و دوا
ده کشینه وه .

سوپای عوسمانلی دووایان ده که ون تا له سنووری
وورمی دووریان ده خه نه وه و ته ججا دینه وه ، فهرمانده ری
عوسمانی به میرته حمده ده لی ، ته و ذیل کراوه مافی تویه له
کوشتن و به خشین سهرپشکی .

میرته حمده ده لی بروا نادا بیکوژنی و هه روه ها نایه وی
تازادیشی بکات ، دواي ماوه یه که به خوی و له شکری
دینه وه بو داره شمانه و ثافره ته که ده داته دهس دایکی و ده لی
دایه زور لی تی ووریا به و که ده چی بو کانی و سهرئاو یان
خوت له گه لی برویان کاره که ریکی له گه لدا بنیره .

به م جوړه ثافره ته پرووسی یه که له مالی میرته حمده ددا
ده میښته وه پروژنی میرته حمده لی تی ده پرسنی له ناو و نیشان و
ره گزی ثافره ته که ده لی :- من ناوم قه یفانه و کچی
قه یسهری پرووسانم ، به ثاره زووی خوم هاتووم بو

جهنگى كوردستانى وه تهو سوپايه له من ئازاترى تيدا
نه بوو .

ئه بجا ميرئه همه د تكاي لي ده كا كه موسلمان بي و
ميرد بكا به و به لام ، قهيفان ، له وه رام دا ده لي :-
موسلمان نابم و ميرديش به تو ناكه م ، چونكه ماره كراوي
ئاموزايه كي خومم له شاري په ترس بورگ ، كه
پاي ته ختي رووسيايه په يمانم به وداوه و په يمان شكيئي
ناكه م .

ميرئه همه دي قاره مان كه هم ووته ي لي بيست
پياوانه به خوشكي خوي وه ري گرتو ناوچاواني ماچ كردو
وازي لي هينا به لي چيروك ، وه كورت ده كاته وه ، نزيكه ي
ساليك قهيفان له مالي سهرداري كوردستان ده مينيته وه و
فيري زماني كوردي ده بي و خوي به خوشكي ميرئه همه دو
گه وره كچي مال داده ني و له دهروونيش دا بو هه ليك
ده گه ري كه ده رباز بي و بگاته وه سنووري رووسيا .

دواي ساليك روژيك ميرئه همه د له گه ل كومه له
سواريكدا ده چي بو ناوچه ي مهرگه بو سه ركه شي تيره ي
مه نگوړ كه جيراني پشه رن به هه لي ده زانن په لاماري

مه پرو مالآتی پشدهر ته دهن و دهی بهن هاوار دتی بو
 داره شمانه ، قه یغان له باتی میرته همه د سواری وولاخیك
 ده بو چه کی ته وچه رخه له خوئی ده داو به ته نیا سواره
 شوین مه نگوره کان ده که وی و له بناری قه ندیل
 تالانه که یان لی ده ستینه وه و دهی هیئته وه بو پشدهر ،
 ته بجا هر به سواری و به و چه کانه وه دیته وه داره شمانه
 به لام دانابه زئی و بانگی دایکی میرته همه د ده کات و ده لی .
 دایه گیان میرته همه دی قاره مان منی له جه نگدا گرتو
 نهی کوشتم ته رکی به سه رمه وه بوو ، منیش بو پروژیک
 ده گه رام که ته و چاکه ی بده مه وه ، تا ته مرو که بوم
 ری که وت و ته و تالانه م گپرایه وه بو پشدهر ، جا من
 ده پروم .

- بوگوئی ؟ بو وولاتی خوم ، هر که میرته همه د هاته وه
 پروودای بو باس بکه و پی ئی بلی دوا ی من نه که وی تازه
 من دهس ته و ناکه و مه وه ، ته مه ی گوت و ئاوزه نگی له
 ته سپه که ی داو بوی ده رچوو .

دوا ی کات ژمیری میرته همه د هاته وه و دایکی باسو
 پروودای بو گپرایه وه له گه ل روینی قه یغان .

میرټه حمده که هه والی روینی قه یغانی زانی جیهان له
به رچاوی دا تاریک بوو به جوړی هیچ شتی نه هاته
به رچاوو دلی ته نیا ټه وه نه بی که بکه ویته شوینی و
بیهینیته وه .

له بهرټه مه رووی کرده دایکی و گوت ، دایه کیان تو
له بات من سهرپه رشتی وولات بکه من ده پوم به دواي ټه و
کچه دا ، یان دهی هیڼمه وه یان سهری خوم داده نیم .
هه رچه ند دایکی تکای لی ده کات که ټه مه کاری کردن نیه
بی که لک ده بی و میرټه حمده دیش ټاوزه نگی له وولاخ ده داو
ده که ویته شوین قه یغانی پاله وان .

ماوهی سی پوژان له م دی بو ټه و دی و له م شار بو
ټه و شار ویل و سهرگه ردان له هه موو ری بواړی هه والی
ټه و کچه ده پرسې و ده پروات ، که برسی یا تینوو ده بوو
لای ده دایه دی یه ک نانو ټاویکی ده خواردو ولاخه که ی تیر
ده کردو ده پرویشته .

پوژی چواره م له نزیک وورمی له ده شیتکدا روانی ټه و
سواریک توژده کاو ټه میش به غار که وته دواي .
که بی گه یشت روانی قه یغانه ، بانگی کرد

گووتی پراوهسته پاسپاردهیه کم ههیه پیتدهلیم .
 قه یغان که ئاوری دایه وه دی که میرئه همه ده و شوینی
 که وتوه پراوه ستاو گووتی ، من به دایکت دا رام سپارد که
 شوینم نه که وی ، ئیستا بوچی هاتووی ؟ چیت له من
 ده وی ؟ میرئه همه ده که ئارهق له خووی و وولاخه که ی
 ده چورایه وه هاته نزیککی و گووتی ، قه یغان تو نچیری من
 بووی له جه نگدا دلم نه هات سهرت برم ، ئیستاش
 سه ریکه و هیئاومه یان ده بی له گه لم دا بیته وه یان له گه لت
 دیم بو هه رلا بچی ، قه یغانیش گووتی ، نه له گه لت دا
 دیمه وه نه توش له گه لم وه ره ، تو کوردو من پرووس ، تو
 موسلمان و من گاور ، گونجان مان پیکه وه نابی ،
 به ریککی خوتدا بگه ریوه و فررمان ره وایی خوت بکه و من
 فه راموش بکه ، به ئی : له م ووته یه کوله و ووته یه ک لی یان
 بوو به ده مه قال و دوایش به جه نگو په لاماردان .

هه رچی میرئه همه ده بوو دلی نه ده هات به راستی
 له گه ئی دا بجه نگی ، هه رچی قه یغانیش بوو به راستی
 جه نگی ده کرد بویه شیریککی دا له سه ری میرئه همه ده و به
 بی هوشی له نه سه په که ی به ری دایه وه .

[برنیدار بوونی میرئه همه د
به دهس قه یفانی پاله وان]

ئای له بهر قهیفانی ئازا
پاله وانیکى بۆره زه
له و ده روده شته شاره زه
په یانی دا به ئاموزا

* * *

مێردى نه کا به هیچ کهسێ
نه له لای هیچ کهس وه حه سێ

* * *

راسا له پرووی میری کوردان
شیره کچی چیاو ههردان
گوێ ده رچوم له ژێر قهردان
کورد بردیانم به یه خسیری
په یانم ماوه له بیرى
به خێویان کردم به ژیری
شیرم دا له سه ری میری
خوشی مان بوو به زویری

* * *

ئەو كچه شەركەر و سووارە
كە ميري كرد بريندارە
بەجى نەهيشت بە بچارە
بردى بو گونديك لەو شارە
بوى بەجى هيشت زير و پارە

ميرئەحمەد بە بريندارى و بى هوشى كەوتە خواری .
بەلام قەيفان بەجى نەهيشت ، دابەزى ميرئەحمەدى
بەسەر ئەسپەكەى دا هيناو جلەوى راكيشاو بردى بو
گونديك لەو نزىكانەو لە مالى كوئىخاى گوندىكە
داى بەزاندو گوتى جىگايەك بو ئەم بريندارە راخەن ئەمە
برامە لە رىنگا تووشى چەتە بووین برينداريان كردوو بە
لیرە بى تا دەچم هەوال ئەدەم بە خزمان .
ئەمەش هەندى زىرو پارە بوئەوێ پزىشكى بهین
بو تیمارکردنى تا منیش دەگەریمەو ، ئەمەى گوتو
سواریووە بوى دەرچوو .

دواى ماوه يه ك مىرته حمەد كە برينه كانى تيماركران
 چاوى هەل هيناو خوى له ناو جيگە و باندا دى .
 گوتى ، كى منى هيناو تە ئىره ؟ گوتيان
 خوشكه كهت كه ئافره تىكى جووان و پى كه وتوو بوو ،
 مىرته حمەد زانى كارەسات چۆنە هيچ دەنگى نه كرد .
 چەند رۆژى له مالى كوئىخا مايە وەو برينه كەى
 سارپىژ بوو . ئەمجا هەستاو خوى ئامادە كردو سواری
 ئەسپە كەى بوو بە مال ئاوايى كردن لەوى هاتە دەرو
 بە دواى قەيفاندا ئەسپى تاودا ، دواى چەند شەو و رۆژى
 گەيشتە سەر ئاوى ئاراس سنوورى پرووسى قەيسەرى .
 لە گوندێك چەكو وولاخە كەى فروشتو
 بەرگە كەى خوى دامالى دەستىك جلوبەرگى وولاتى
 پرووسى پۆشى و لە ئاوى ئاراس پەريە وەو پرووى كردە
 خاكى پرووس ، بەهوى زانىنى زمانى توركى وایان دەزانى
 كە لە دانىشتوانى فەققازو ئازەربايجانى پرووسە .
 بە ئى : مىرته حمەد ئەو قارەمانە بە جەرگەى كە لە شارى
 ئەستەمبول پالەوانى ئەفرىقى گلاندىو هاتە وە بوو
 سەردارى كوردستان ، ئىستا دەت بىنى بە بەرگىكى

تورکمانی شه پقه یه کی زله وه به بی له شکرو یاران له گوندو
 شاره کانی پروسیادا سه رگه ردان ده گه پری و چاوه پروانی
 کاتیکه که له گوشه یه که وه ده نگو رهنگی قه یفانی
 خوشه ویستی بیته وه به رچاوو گوینچکه به لام هه رچه ند
 زور ده گه راو زورتی ده کوشا که م تر به ئامانج ده گه یشته .
 نزیکه ی پازده بیست پروژی له م شار بو ئه و شار
 ده پرونی تا پروژی له پروژان گه یشته شاری په تریش بورک
 پای ته ختی ئه وسای میری پرووس [دوای شوپشی
 ئوکتوبه رو سه رکه وتنی پارتی کومونیست ناوی ئه و شاره
 بوو به لینین گراد] .

کاتی میرئه همه دپی ی نایه ئه و شاره ، چی پروانی ؟
 پروانی که شار هه موو ئاوینه به ندو چراخان کراوه و
 دانیشتوان به به رگی ئال ووال خویان رازاندوته وه له
 هه موو گوره پان و شه قام و کولانی شاردای و
 هه لپه رین و سه مایه ، ئه میش به تورکی له یه کیکی پرسی
 ئاخو ئه م به زم و ره زمه بوچی یه ؟ !

کابرا گوتی رهنگه نه ت زانی بی که ئه م هه موو
 گوبه ندو شایی کردنه بوچی یه ؟ ئه مه به هوئی هاتنه وهی

شازاده خانم ، قه یفان کچی خوشه ویستی قه یسه ره که
سالیك پتر بوو دلی دهستی کوردان بوو ، ئەوا هاتووته وه
بریاروایه ئەم شه و به بووکی بجی بو ئاموزایه که ی و له ناو
کلیسای گه وره ی شاردایه به یه کدی شاد ده بن میرئه همه د که
ئەم هه واله جه رگ بره ی بیست له دلی خویدا گووتی ،
ئە ی میرئه همه دی داره شمانه نزیکه ی مانگیکه
کوردستان به جی هیشتوووه شوین کچیکی رووسی
که وتووی به هیوای ئەوه ی له گه لت بیته وه .

ده فهرموو ئەوا ئەم شه وه ده ی به ن بو ئاموزای تازه
تو به ته مای چی لیڤه سه رگه ردان ده بی .

له ئیستا زووتر نیه به ره و دووا بگه ریوه به لکوو به
هه رجوړی بووه بگه یته وه کوردستان پیش ئەوه ی پیره
دایکه که ت بمری و تو نه بینی ته وه .

له ن کاو بیریکی دیکه به ده روونی دا هات و به خوی
گوت به راستی نه نگه شوره یی یه ، تو به دهستی خالی
بجیته وه وولات ، دانیشتوان چیت بی ده لین ؟ ده لین ،
به سوواری و به چه کو به رگه وه رویشتی و به م شیوه یه
هاتوویه وه ، ئەدی کووا نیچره که ت ؟ نانا ، به هیچ باری

پروم نیه ئاوا بچمه وه .
ئه دی چی بکهم باشه ؟ کوپه له منت نه که وی خو
تۆ کوردی و پۆله ی مەردی ، ئەم شەو دەستو مستی خۆت
بوە شینە ، یان سەردە که وی یان ژیر ، ترسان بو کوردان
زۆر نه نگه ، هەروا دلی خو ی دەدایه وه و غیره ت
ده ی گرت .

خوی تیکه ل به دانیشتوانی شارە که کردو به دیمه ن
خوی وانی شان دەدا که ئەویش شادومانە به و شایه وورده
وورده پۆژ ئاوا بوو شەو به سەردا هات .

هەموو لایه ک پروونا ک و چراخان ، زه نگیانه ت لی
وون بایه به هوی ئەو هەموو پروونا کی دەت بین یه وه له پر
پاسه وانان کردیان به هەراو هەوالی هاتی گالیسکه ی
شاهانه یان راگه یاند که بووک و زاوای تیدایه و به ده یان
گالیسکه ی دیکه ئیسکۆرت ده کری ، به لی گالیسکه ی
بووک و زاوا گه یشته پیشه وه ، میرئه همه د پروانی ئەوا قه یفان
بخشلو زیڕیکی زۆرو به رگیسکی ره نگا و ره نگه خو ی
پازاندۆته وه که جووانیه که ی کردۆته ده به رامبه ر زاواش
به وپی یه له په نای دانیشتووه .

بووک و زاوا له به ردرگای کلیسای گه وره ی شار
دابه زین و چوونه سه ره وه و له ژووری تایه ت دانشتن ،
ره وشت یان و ابو که یه که م شه وی بووک و زاوایه تی له
ژووریک کی تایه تی کلیسادا به سه ره برن ، نه مه ش بو
هه موکه س نه بوو ، به لکوو بو شازاده کان و گه وره
پیاوانی پرووسیای نه و سه رده مه بوو .

میرنه همه د خوی تیکه ل به خه لکه که کرد و چووه ناو
کلیساوه و له قوژنیک کی تاریکدا خوی مه لاس دا
پاسه وانان و ده ستو پیوه ندانی شا له و شه وه داو به هوی نه و
شادمانی یه هه موی مه ست و سه رخوش لال و پال
لی که وتن و خه وی مه ستی بیهوشی کردن و ئاگیان له
خویان نه ما .

میرنه همه د له م هه له که لکی وه رگرتو راسته و خو
چووه پشت په نجه ره ی نه و ژووره تایه تی یه وه که وا بو
بووک و زاوای ته رخان کرابوو .

په نجه ره که ئاواله بوو به لام به په رده یه کی سوور
دپوشرابوو به جوړی که میرنه همه د چاوی لی یان بوو
ووته کانیش یانی ده بیست ، ره وشت و دابی

قه یسه‌ری به کان و ابوو که ده‌بوو بووک بچی ده‌ستی زاوا
ماچ بکات و زاواش ته‌م لا‌ولای ماچ بکاو له‌ته‌نیشت خوئی
ماوه‌یه‌ک دای نیی .

میرنه‌مه‌د بیی که‌وا قه‌یفان له‌لای خواره‌وه ده‌ست
به‌سینه‌راوه‌ستاوه و زاواش له‌سه‌ر ته‌ختیکی زی‌رین لای
سه‌ره‌وه به‌که‌شخه‌و فیر دانیش‌تووه .

له‌وکاته‌دا قه‌یفان بوئه‌وه‌ی ره‌وشته‌که به‌جی بیی
ده‌ست به‌سینه‌چووه به‌رده‌می ته‌خته‌که‌ی زاواو
خه‌ریک بوو ده‌ستی ماچ بکات .

زاوا له‌پر پشته ده‌ستیکی به‌چه‌په‌خانه‌ی له‌زاری
قه‌یفان داو به‌جوړی که‌زاری قه‌یفانی ناسکو نازدار پر‌بوو
له‌خوین ، واش زور به‌هیمنی گوتی ، ئاموزا گیان بوچی
وات لی‌کردم ؟ زاواش گوتی :-

چون وات لی‌ناکه‌م هه‌ی وا وا لی‌کراوی ناره‌سه‌ن
تو ماوه‌ی سالیک پتره له‌دیلایه‌تی کوردان‌دا بووی به
که‌یفی خوین له‌گه‌لیان رابواردووی ، ئیستا به‌نیوه‌چلی و
پاش ماوه‌هاتوویه‌وه بو من ، دوا‌ی ته‌وه‌ی کورده‌کان لیت
بیزار بوون و ده‌ریان کردووی .

قه یغان له م ووتیه هه ناسه یه کی وای هه ل کیشا که
وهك چهره دووکه ل ژووره که ی ته نی یه وه ، گوئی :-

راست ده که ی ، ته گهر من له سهر بریارو په یمانی
خوم له ویوه بو تو نه هاتبامایه وه ئیستا توش وات بی
نه ده گووتم ، ته و کورده ی که منی له مه یدانی جه نگدا به
دیل گرت زور له تو پیاوترو ئازاترو پاله وان تر بوو منی به
خوشکی خوی دان بوو ، زور تکای لی ده کردم که بچمه
دینی ته وان و میړدی پی بکه م ، به لام من له سهر په یمانی
خوم سووربووم و له ویوه هاتوومه وه بولای تو ، ته و
کورده ش که سه روکی کوردانه شوینم .

که وتبوو ته نانه ت لیمان بوو به ده مه قال و بریندارم
کرد جا نازانم چاک بووه یان مرد !!

کورده گه لیکی زور به نرخ و وه فادارو دل سوزن
به رامبه ر به ناسیاوو نه ناسیاو ، مه ردایه تی و پیاوه تی هه ر له
خویان جوانه ، ته گهر من بم زانمی بایه تو ته و پیاوه ی
هه رگیز له و کوردستانه خوش وړه نگینه و له ناو ته و کورده
مه ردو نه به ردانه دا نه ده هاتمه وه ئیره ، به لام بلیم چی ،
ئاخ ته و کورده پیاوچاکه و ته و میړته همه ده دل پاکه ئیستا لیږه

بووایه و تو چاوت به شیوه‌ی مردانه‌ی نه و بکه وتایه نه وسا
ده ترانی کام مان له سهر هه قین !

که قه یغان نه مانه‌ی گووت ، میرنه حمده نه بجا هیچ
تونای خوږاگرتنی نه ماو راسته وخو په رده‌ی لاداوه کور
شیریکی به هه لمه ت په لاماری زاوای دا ، زاوای
له خوبایی و به فیز له و کاتی نیوه شه وه دا له و نه و کلیسایه دا
هر چوارلای به پاسه وان گیراوه به بیرى دا نه ده هات که
که سیک له پشت په رده وه خو ی گرتبی و له ناکاو بیته
ژووره وه و په لامار بدات .

جا که نه و قاره مانه‌ی دی چه په ساو زراوی پژاو
پیش نه وه‌ی وه خو که وی و ده ست بو چه ک بیات مرنه حمده
به ده ستوبردتر خه نجیری له به رزاوا هه لکیشاو تا قه یغان
راسا که ده ستی بگری و نه هیلی بیکوژی ، به هه موو تینی
خه نجیریکی له سهر سینگی زاوا داو له موره غه‌ی پشتی
ده‌ری کردو زاوا له ته خته که‌ی که وته خواری و گیانی
ده رچوو .

قه یغان که چاک سه رنچی دا نه مه میرنه حمده
خویه تی ده لی میرنه حمده هر کولت نه داو هر هاتی تا نه م

گۆبه ئىدەت قەوماند ، نەدەبوو زاوا بكوژى^(۱) ، چونكە
 ئەم برازاى قەيسەرى باجە ئەگەر بەيانى پى بزانن
 ھەردوكمەن دەكوژن ، مېرئەھەد دەلى ، من لە
 خوراكى و ھېمنى خوم پانابىنم كە چاوم لى بى و بېسىم كە
 نامەردىكى وACHE خانە لە توبداو سووكايەتت پى بكات
 ئىستاش تا پوژ نەبوئەو ھەروە لە خەيمە و خەرگای بابت دوو
 ئەسپى چاك زىن بكە و ھېنە با سوارىن و بوى دەرچىن ،
 قەيغان لەگەل ئەو ھەشدا كە ئاموزاى كوژرابوو ، بەلام
 پياوھتى و ئازايەتى مېرئەھەد ھېچى لە بىر نەھىشتبوو ،
 لەبەرئەو ھەرخىرا دوو ئەسپى ئازاى ئامادەكردو
 بى ئەو ھى كەس پى يان بزانی لى سوار بوون بە شارەزايى
 قەيفان لە شار پەنگە خویندەواری بەرىز پېرسى و بلى چوون
 لە دام و دەزگای مېرىيەكى وازادا چوون لە ونيو ھەو ھەدا
 پاسەوانى ، كەسىك ئاگادار نەبوو ، لەو كارەساتەو لە
 پاكردنى ئەو دووانە كە بە ياساى ئەوان تاوان بار بوون ؟ !

(۱) سالى ۱۹۱۸ ى زاین واتا دواى كوتايى ھاتنى جەنگى
 جىھانى يەكەم لە ھاوینەكەى داکۆمەلىكى ھەوت كەسى

له وه لām دا ده لیم ، وه کوو له پیشه وه باس م کرد
ته وشه وه به هوئی ته و شایی و شادمانی یه وه پاسه وان و
ده ستوپوه ند ته وه نده یان مه ی خوار دبو وه هه مووی وه کوو
که لاک مه ستوبی هوش که وتبوون .

لێتان ناشارمه وه که مه ی له ئایینی پیروزی ئیسلام دا
به دا یکی هه موو کرده وه یه کی پیس دانراوه .

واتا مروڤ که مه ی خوارده وه له ژیری و هوش و
هه ست و زانین دوورده که ویته وه و ده چیته ریزی ئاژاله وه

که نوینه ری حه وت میری بوون له کویستانی بازار له
سنووری ئیران نزیک ناوچه ی پشده ر هاتبوون بو
ده س نشان کردنی سنووری عیراق و ئیران .

مینورسکی میژووناس میرفندریسکی له گه لیان بوون
دوای گه ران به سنووره که دا هاتنه وه دیوه خانی سه روک
تیره ی پشده ر بو نان خواردن ، نوینه ری رووسه کان
گوو نیوه له گه ل ئیمه خال و خوارزان چونکه قه یفان
کچیکی رووس بوو که میرته حمه د ماره ی کرد به لām ته و
ده ی گووت زاوای نه کوشت به لکوو په لانی به ستوقه یفانی
برده وه کوردستان .

نه ټاگای له خوی ده مینې و نه وریایی ده وروبه ری پي
ده کړي و لپرسراو نیه به رامبه ر به پرووداو ، بویه مروفي
سه رخوش له دادگادا سزا ندری چونکه هر تاوان
بیگات به سه رخوشی بوی ته دریته پي نووس .

ریزم هه یه بو ته و زاناو دانش مه ندو هه ستیارانه که
خویان به ژيرو زاناو تووانا داده نین که چی ناتوانن واز له
مه ی خوار دنه وه بینن ، ته و مه یه ی که خودای په رده ردگار
له قورثانی پیرو زدا به پیسو به کرده وه ی ته هریمه نی داناوه ،
به داخه وه که ئیستاش مروف په ی به و ووته و واتای قورثانه
نه بردووه !

به لي : شاریکی وه کوو په تریس بورگ که
پای ته خت پي له و سه رده مه دا ده پي پانی و دریژی چهند
پي و چهند گه وره پي ، که به وینوه شه وه دوو سووار به
ناوی دا تی په رکاو بو لای روژ ه لات ته مجا له شاره که
ده رچن له لایه کی دیکه وه ، کاتی روژ ه لات و پاسه وانی
سه رخوش و ده ستو پیوه ندی پي هوش ، له خه وی مه ستی
هشیار بوونه وه و قه شه ی کلیسای گه وره ویستی بچی بو
ژووری تایبه تی بووک و زاوا ، کاتی له درگای داو چووه
ژووری ، چی دی ؟ !

ٲه وهى دى كه هه رگيز به يادى دا نه ده هات ،
ژوورپىكى چوٲل كه جگه له بوٲى خوٲىٲى پژاو چى ديكه
لى نايه ، كه لاكى زاوا كه له خوٲىٲى خوٲى گه وزيوه له وٲى
كه وتروه ، ٲه دى قه يغان كچه جوان و پالنه وانه كه
قه يسه ربو ديار نيه ؟ ! ره نكه له ژوورپىكى ديكه نووستىٲى
يان چوٲه وه مالى بابى ؟ ! باشه زاوا بوٲى كوزراوه كى
هه يه له خاكى رووسيا به نه هٲىٲى حه زى له قه يغان كردبى و
هاتىٲى ٲه و كاره ساته ي قه وماندىٲى ؟

ٲه دى قه يغان بو هاوارى نه كردووه و بوٲى ٲه ويش
زاواى به وجوره دل ته زينه جى هٲشتووه ؟ !!
ٲه مانه هه موو پرسىارى بى وه لام بوون كه قه شه له
خوٲى ده كرد ، به لام كووا وه لام ؟ كى هه يه وه لامى
راستى بداته وه ؟

چاكه چوٲن ٲه م كاره ساته به شا راكه ينى ؟ كى
هه يه بوٲى له ناكاو هه والى وا راكه ينى ؟

هه‌وال زاینی قه‌یسه‌ری
رووس به‌و رووداوه‌و ناردنی
گه‌لی سوواره‌ی چه‌کدار بو
شوین که‌وتنی قه‌یغان

قه‌شهی کلیسای گه‌وره نه‌چار بانگی چهنده
پاسه‌وانیکی کرد که کاره‌سات بینن ، پاسه‌وانه‌کانیش که
ئه‌وه‌یان دی به‌چه‌پوکان وه‌رگه‌رانه‌سه‌ری خو‌یان گو‌تیا‌ن
شا‌بزانی هه‌موومان سه‌رده‌بری .

به‌کورتی هه‌وال به‌قه‌یسه‌ر گه‌یشت و ئه‌ویش
به‌په‌له‌له‌گه‌ل کو‌مه‌لی وه‌زیران گه‌یشته‌کلیسار پ‌ووداوی
به‌چاوی خو‌ی دی و زور سه‌ری سو‌رما .

ده‌س به‌جی فرمانی دا که سه‌دان سو‌اره‌ی چه‌کدار
بکه‌ونه‌شوین قه‌یغان ، به‌زیندوو‌یی یان به‌مردوو‌یی
بیهین بو‌لای ، چونکه‌ئه‌و وای گو‌مان ده‌برد که قه‌یغان
زاوای کوشتوو‌وه‌ده‌یه‌وی بگه‌رپته‌وه‌وولاتی کوردان ،
ئه‌وه‌ه‌رگیز بیری له‌میرئه‌حه‌د ناویکی کورد نه‌ده‌کرده‌وه
که له‌ناوه‌راستی پای ته‌خته‌که‌ی دا ئه‌و کاره‌ساته‌بقه‌ومینی و
قه‌یغان هه‌ل‌گری و برواته‌وه‌خاکی خو‌ی که کوردستانه‌!
به‌فرمانی قه‌یسه‌ر سو‌واره‌یه‌کی پرچه‌کی که‌وتنه
دوای قه‌یغان ، له‌م‌لاشه‌وه ، قه‌یغان و میرئه‌حه‌د
به‌جووته‌سو‌اره‌به‌غار پ‌و‌یشتن به‌لاری‌دا تی‌ده‌په‌رین ،
پ‌رده‌پ‌و‌یشتن و که‌م‌تر پ‌شو‌ویان ده‌دا ، چونکه‌ده‌یان‌زانی
دووایان ده‌که‌ون .

ته وچه رخه ش ، بته ل و رادیوو ته و جوړه ده زگایه
نه بوون ، که هه وال به هه موو شوینی بگه یه نن ته گهر
بروسکه و ته له یفوونیش بووایه هه ر ده بوو سواره کانی
پادشا هه رچه ند زور دووایان ده که وتن که م تر توزیان
ده شکاندن ، به کورق سهرتان نه هیشینم تا سنووری
رووس دووایان که وتن سوراغیان نه کردن و به ناهومیدی
گه رانه دواوه . جووته سواره ی داستان که مان له ئاوی
ئاراس په رینه وه و چوونه ناو خاکی ئیرانه وه .

به لام له و خاکه ش هه ر به پاریزو خوچه شاردان
ده پرویشن چونکه مه ترسی سوپای پرووسیان هه بوو له و
خاکه شدا ، به ئی داستان ماوه کورت ده کاته وه ، هه روا
به سواری ده پرویشن به شه و ری بواربوون و به پرویش
خویان ده شاردده وه تا گه یشته وه سنووری نیشتمانی
کوردان و له و یوه به ره و داره شمانه پای ته ختی میری
کوردان میر ته همه دی پاله وان که له ناوه راستی کیشوهری
پان و به رینی پرووسیا دا بتوانی کاره سات بقه ومینی و به سهر
مه به ستی خوی دا زال ببی و بگه ریته وه !

به راستی ته و ئازایه یته هه ر له کوردان ده وه شیته وه
که له دواروژدا میژ وو شانازی یان پیوه ده کات .

تیره ی بابان و میرئاوده لی و گهردی مافیان مه یه که
به م باپیره گه وره یان سه ربه رزو پرووسور بن په نگه
زور که س له وتیرانه به م جوړه سه رگوزه شته ی باپیری
گه وره یان نه زانن به لام میژوونووس بزری ناکاوده ی
خاته وه بیریان که باپیرتان نه وکه له پیاوه بووه .

کاتی میرئه همه دو قه یغان گه یشته وه داره شمانه ،
دانیشتوان به تایبه تی پیره دایکی زور خوشحال بوون به
هاتنه وه یان ، پیاوماقوولان و ماموستایان دینی و
سه روک تیره کان پۆل پۆل ده هاتن بو به خیره اتنه وه یان
شه ویک له شه وان میرئه همه د بانگ هیشتنی چهند مه لاو
ماموستای دینی کړدبوو ، نه ججا گوئی بانگی قه یغان
بکه ن ، کاتی هات فهرمووی دانیشه .

پرووی له ماموستا کان کړدو پی ی گوئن له قه یغان
پرسن ئاخو موسلمان ده بی ؟ وه نه گهر مووسلمان بی ئایا
به په زامه ندی و دنیایی خو ی میردده کا به من ؟

ماموستایان پرویان له قه یغان کړدو باسه که یان
بی گووت قه یغانیش له وه لام دا گوئی ، نه گهر بم ویستایه
موسلمان نه بم و شوونه که م به میرئه همه د له گه لی
نده هاتمه وه به لی من به ئاره زووی خو م نه وا موسلمان

ده بڼه .
اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمداً رسول الله
ته م شاده و ټيښانه ي زور جار له دايكي ميرته حمده
ده بڼه كه له نوټر دا ده ي خوښند ، ته مېش
له بهري كړدبوو ته مجا به پره زامه ندي خوي ماره يان بري له
ميرته حمده ي پاله وان ، شه كراو خورايه وه و هه مووان
پروزيبايي يان لي كړدن و گوټيان ، به پراستي
په يوه ندي په كي زور به جي وړي په ، ټاخو له م دوو
پاله وانه چ روډ له ونه ته وه په ك په يدا بڼي ؟ به ياني ميرته حمده
فرمان ي دا حوت شه وو روژ بكري به شايي و هه لپه رك ي
له بهر دلي قه يغان كه دلي به خوي نه ميني .

هه موو كه س شايي ده كړد ، هه موو شادومان بوون
به و په يوه ندي په ، پيره دايكي مير له شايي دا په رچوبي
گرتبوو ده ي گووت ، روژي مرادان مه .

قه يغان و ميرته حمده ديش دواي ته و هه موو
به سه رهاتو دژوازي په به په كدي گه يشتن و بوونه
هاوسه ري ژياني په ك .

په که مینی مندالی بوویان کور بوو ناویان نا سوله یمان

دوای سالتیک له م په یوه نندی په قه یغان
خوامندالیکي پی دا که ناویان لی نا ، سوله یمان .

مندالیکي پروو خوشی په ننگ سووری چاوکال ، که
له دواړوژدا تیره ی بابانه کان له م کوره په یدابوون لیږه دا
به رنگاری پرسیاریک ده بین که وه لآمه که ی په ننگه لای
همووان نه بی ، چونکه له وانه یه بابانه کانیش خویان
نه زانن ووشه ی ، بابان ، له چی یه وه هاتووه و بوچی
به م تیره یه ده لین بابان ؟

جا بوئه وه ی داستانه که مان که م و کووړی نه بی .

من وه لآمه که ی ته ده مه وه !

قه یغان خان شازاده ی پرووسی و هاوسه ری
میرنه حمد زمانه که ی تا ته وکاته واتا تا کاتی له دایک بوونی
سوله یمان به ته واوی راست نه بوو بوو ، واتا کوردی ته واو
فیرنه بوو ، جا هه رکاتی سوله یمانی کوړی له لانکه

دەرپېښايه و بهرېه و شتی ژنان مسته قوونډه ی بدایه و هډی
په پړاندایه ، دهی گروت [به به م سوله یان به به م سوله یان]
له باتی بابم سوله یان ، بویه هر له مندالی یه وه نه زناوی
نه و کوره بوو به [به به م سوله یان] دواپی کورت کرایه وه و
بوو به [به به] ته نانه ت میرته همه د خوی به و نازناوه بانگی
ده کرد ، تا له نه نجام دا میژوو به میرانی به به یان بابان
ناوی تو مار کردن .

مهروه کوو بویرژیکی به ناوبانگی کورد شیخ ره زای تاله بانی له باره ی بابانه کانه وه دهلی

له بیرمدی سله یمانی که دارول مولکی بابان بوو
نه مه حکوومی عه جه م، نه سوخره کیشی ئالی وه سمان بوو
له بهرده رکی سه را سه فیان ده به ست شیخ مه لاقازی
مه تانی که عبه بو ئه ربابی حاجه ت گردی سه یوان بوو
دریغ بو ئه و زه مانه ئه و ده مه ئه و عه سره ئه و پرۆه
که مه یدانی جلالت بازی له ده وره ی کانی ئاسکان بوو
عه رب ئینکاری فه زلی ئیوه ناکه م ئه فزه لن ئه مئا
سه لاهه ددین که دنیای گرت له زومره ی کوردی بابان بوو

قبووری پر له نووری ئالی بابان پر له په حمهت بی
که بارانی که فی ئیحسانیان وه که هه وری نیسان بوو
که عه بدوالله^(۱) پاشا له شکری والی سنه ی شرکرد
ره زانه ووه خته عومری پینج و شه ش تفل ده بستان^(۲) بوو

* * *

(۱) عه بدوالله پاشا فرمان په وای مران بابان بوو

(۲) ده بستان = قوتا بخانه نه ، مه کته ب

بو سالی دووهم دیسان قه یغان خوا کوریکمی
دیکه ی پی دا ناویان نا [خان بداخ] له دواپی دا ثم کوره به
خان بداخی قه یغان ناوبانگی په یدا کرد تیره ی
میرثاوده لیه کانی پشده رو گهردی له م خان بداخه په یدا
بوون ، ثم دوو کورپه نازداره له باوه شی میهر دلسوزی
بابو داکیان په روه رده ده کران .

کاتی گه یشتنه ته مهنی حهوت و ههشت سالی
ماموستای تایبه تیان بو دانرا بو خویندن و نووسین و
فیربوونی قورثانی پیروز ، هرچه ند له وچه رخه دا
قوتابخانه ته نیا حوجره ی فقه قی کان بوو ، به لام میرثه حمده
زور هانی دانیشتوانی ته دا بوچوونه حوجره و فیربوونی
قورثان و له گه ل کوره کانی خوی گه لی له مندا له
جووتیاره کانی داده نا بو فیربوون .

به لی :- چیروک مندا ل زوو پی ده گه یینی . کاتی
ته مهنی کوره کانی گه یشته پازده سالی ، ته مجا بوخوی فیری
سواری یم بازی و چه کداری و پاله وانی کردن و زور خوی
ماندوو کرد له گه لیاندا تا له دواروژدا کارماو لیها توو بن
به رامهر به سه ختی و دژواری ژیان .

که گه یشته ته مه نی بیست و پینچ و بیست وشه ش
سالی ژنی بو خواستن و هاوسه ری ژیا نی بو ساز کردن .
دوای ته وه :- ویستی هه ریه که یان بکا به لپسراو
فرمان ره واهه ریم و ناوچه یه کدا بوئه وهی تا بو خوی
ماوه ته وانیش بتوانن فرمان ره وایی بکه ن ، وادیاره
میرئه همه له و ئافره ته پرووسی یه ته نیا ئهم دوو کوره ی
بووه و هیچی دی .

چونکه میژوو ته نیا باسی ئهم دووانه ده کات و
به س . له بهرئه مه ، سوله یمانی کوری گه وره ی به
له شکر یکه وه نارد بو ناوچه ی شارباژێرو له گوندی
قه لاچوالان نیشته جی بوون ، له بهرئه وه که شوینی
جوغرافیایی قه لاچوالان هه رچه ند پانتا ووده شتایی که م
بوو به لام سه خت و دامه زراو بوو ، چونکه پشته وه ی
شاخ و پیشه وه ی پرووباره ، سوله یمان که نازناوی پاشایی
بی درابوو ماوه یه کی زۆر له و گونده فرمان ره وایی
ناوچه ی شارباژێرو ده و روبه ری سله یمانی ئیستای ده کرد
له و ماوه یه دا ، میرئه همه دو قه یغانیش به ره وودوا کوچی
دوایی کردو له سه ر ئاموژگاری خو یان هه ر له گوندی

داره شمانه نیژران ، ئیستا گۆری هەر دووکیان
پیکه وه یه و ، شوینی زیارهت کردنه وه بو پیرۆزی مهردوم
ده چنه سه ر گۆریان .

سالی ١٩٥١ ی زاین له شاری به غداوه کۆمه له
کوردیک هاتن بو داره شمانه بو دیتی گۆری ته و دووانه ،
له وانه ، ته همه د موختار بابان و جه مال بابان و هه ندی له
خزمانی خوین بوون .

دوای چاوهی که وتنی گۆره کان و فاتحه خویندن و نزا
کردن چوونه ناو گوندی داره شمانه و دانیشتوانیان بانگ
کردو پاره و جل و به رگیان پی به خشین .

[مردنی سوله یمان پاشاو
له شوین دانیشتنی بر ایم پاشای
کورپی و گواستنه وهی
پاتهخت .]

دواى مردنى سوله يمان پاشا ، برايم پاشاى كورى
 بوو به جى نووشيني و فەرمان پره وايى ته و ناوچه ي
 گرته ته ستو ته ميش وه كوو بابو باپيري له پهره پيدانى
 خوښندن و فهنى سوواري و چالاكي و سهر بازي دا زور
 نكوشا زور ريزي زانايان و دل سوزاني ده گرت ، له
 چهرخي ته م دا بوو كه روژي كومه له ماموستاو زانايان
 ديني له ديوه خانه كه ي دا كو بوونه وه بولي دووان له باسي
 شهرع و ياساي ثايني پيروزي ئيسلام ، له هه موو
 روويه كه وه گفتوگويان ده كرد ، له پر ميوانيك به ريزه وه
 هاته ژووري ديوه خان ، ميوانيك به ديمه ن له زانا كه م تر
 ده چوو ، روويه كي نووراني و ريشيكي مام ناوه ندى
 سلاوي كردو له لاي خواره وه داناشت .
 هه مووان به خير هاتن يان كرد به لام نه يان گووت
 وهره لاي سهره وه !

زاناكان خه ريكي ليكولينه وه و وتووژي خويان
 بوون ته ميش گوي گر بوو ، دوايي له سهر باسيك
 نيك گيران ، هه ريه كه يان بيروباوه ريكي هه بوو له و
 باسه ، ميوان هه لي دايه و فهرمووي :-

هیچ تان بۆی نه چوون ، رابستی یه که ی ته مه یه بۆی
روون کردنه وه و گوئی خۆم په راوێزم له سه ر نووسیوه که
وای گووت هه موو راپه رین و چوون به پیری ه وه و ده ستیان
ماچ کردو لای سه رووی خویان خست .
به ئی :- ته م مروّفه زاناو دانش مه ندو پیتوئی یه جه نابی ،
شیخ مه عروفي نوڊی ، بووه . بابی به ریزی ، حاجی کاک
ته هه دی شیخ و باپیره که وره ی شیخ مه هموودی نه مر ،
حه فید ، .

که زانای پایه به رز ماموستا حاجی شیخ
موحه مه دی خال له په راوه که ی دا به ناوی [النوده ی]
پایه و شرین و زانایی ته و مروّفه ی ده رخستووه !
له مه شدا بو مان ده رکه وت که برایم پاشا
هاوچه رخی جه نابی شیخ مه عروف بووه ، هاتنه که شی بو
دیوانی پاشا بوئه وه بووه که کوئخاو گزیری پاشا له
دئی یه که دا بیگارم پی ده که ن ، برایم پاشا فه رفرمانی دا
سه نه دی گوندی نوڊی یان به ناوی شیخ مه عروفه وه
نووسی و خوی مۆری کردو دایه ده ستی و گوئی ، قوربان
له ئیستاوه ته م دئی یه مافی شه رعی تویه ! .

دوای ماویه ک پوژئی برایم پاشا له گه ن ده ستو
په ونده کانیدا بو پراو هاتبوونه سه ری ته زمر ، خوینه ری
به ریز ده زانی که له سه ری ته زمپروه ده شتایی شاری
سلیمانی چاک دیاره .

کاتی پاشا سه رنجی ته وه موو ده شته پانو
به ربلاوه ته دا زور به خوشی و جوانی دیته به رچاوی و
رووده کاته هاوړی یانی و ده لی ، کوپینه ئیمه به ناره واهو
ته نگه به رایه تیه ی قه لاچوالان داتنیشووین بروانن ته م
ده شتوده به ربلاوه ، وادیاره ئاویشی هه یه ، به راستی
نیره بو پای ته خت باشه .

دوایی له ته زمر دینه خواری ، دینه گوندیک له و
ده شتایی یه که گوندی مه لکه ندی یان پی گووتووه .
برایم پاشا بریاری ته واهو ته دا که به زووترین کات
خانوبه ره و دام و ده زگاوسه رای میری له په نا گونده که وله
هانتی ده شته که دا نزیك به سه رچاوه ی ئاوه که
دروست بکړی ، زوری پی ناچی که هه مووشتی ئاماده
ده کړی و پای ته ختی میرانی بابان له قه لاچوالانه وه
ده گوزریته وه ته وی و برایم پاشا به ناوی سوله یمان پاشای
بابی یه وه ناوی ده نی سلیمانی = سلیمانیه .

له پېشه وه گووتمان ميرنه همه د له قه يغان هاوسه ري
دوو كورې هه بوو ، نه وه باسې كورې گه وړه كه يانم كرد
نه بجا نوره ي باسې كردنې كورې دوو هه ميانه كه ناوې
خان بداخ بووه ، نه م سهرداره له دواي مردنې بابې
پاي ته ختي فهرمان پره وايي خوې گواسته وه بو ده شتي
پشده و له سهر گردنې كه ئيستا لاي روژئاواي شاري
قه لاوزه وه يه باره گاو ديواني داناو لاي روژه لاتي
گرده كه ش گونديكي به ناوې خوېه وه دروست كرد كه به
گوندي گرد بداخ ، ناوده برنې و تائيستاش هه ر به وناوه وه و
له وشوينه دا واتا له لاي سهرووي قه لادزه ثاوه دانه .

نه م سهرداره كه به خان بداخ قه يغان به نوبانگي
بوو باپيره گه وړه ي تيره ي ميرئاوده لي پشده و تيره ي
گه ردې يه كه له پاريزگاي هه ولير داده نيشن .

خان بداخ سنووري ده سه لاتي خوې له كوېه وه
گه يانده نزيك وورمې و له هه موولا يه كه وه باجو پيتاكيان
بو ده هينا .

ديوه خانه كه ي مه لېه ندي پاوچاكان و زانايان و
مه لايان بووه ، نان و خوواني بو تير بووني هه ژاران و
بانه وايان هه مووده مي زور هه ل پرژاو بوو .

دیوه خانہ کہی لہ سہر گردہ کہ بوو بہ لام مالہ کہی
 لہ گرد بداخ ، کاتی نان لہ مالہ وہ نامادہ دہ بوو کہ بہینری بو
 دیوہ خان ، دہ بوو خزمہ ت کار لہ مالہ کہ یہ وہ تا دیوہ خان
 سہر گردی بہ ریز راوہ ستن تہم سینی بدا بہ وو تہ و بیدات
 بہم تا دہ گاتہ سہر گردہ کہ تہ و گردہ ش میژ ووی
 دروست کردنی بہ توورہ کہ ریژ دہ گہ ریٹہ وہ بو ۱۴۴۱ سال
 لہ مہ و پیش کہ لہ لایہ ن دانیکور پاشای ناوچہ ی پشدہ رہ وہ
 بہ بیگارو سوخرہ بہ هو ی توورہ کہ گل و بہ رد کہ بہ کو ل
 دانیشتووان ہیناویانہ دروست کراوہ بو بہرگری لہ
 دژمنان ، تہود انیکورہ لہ کوردانی ناوچہ ی پشدہ رہ وہ و
 نہ لای شوینی دانیشتنی خو ی لہ سہر پرووباری زی
 بچووک لہ ناوہ راستی پشدہ ردا بووہ کہ ئیستاش
 شوینہ واری ہر ماوہ و بہ قہ لاتی دینکہ ی بہ ناوبانگہ
 لہ نزیك گوندی نورہ دین ، کہ سوپای دلیری ئیسلام ہاتن
 بو پشدہر تہ و قہ لاتہ یان کرتو سوپای دانیکور شکاو
 بلاوہوون .

روژی خان بداخ لہ سہر بانی دیوہ خانہ کہ یہ وہ
 سہیری کیوی ئاسوس دہ کا کہ لہ باشووری پشدہ رہ وہ یہ

دەروانی ئەوا جووتیاری لە سەر کیۆه که جووت دە کا بانگی
چەند که سی دە کا و دە لی ئەو شوینە ئاوی هە یه ؟ دە لین
ئاومان قەت لی نە دیوه مە گەر ئاوی باران . خان بداخ
خیرا فرمان ئەدا سواریک بچی لە نباری ئاسۆس پراوه ستی
تا ئەو جووتیاره لی دە بیته وه و دیتە خواری ، لە ئەو کاته
بیهینی بۆ لای سواره که دەروا لە وێ چاوه پێ دە بی .
جووتیاریش بی خەم تووی خوێ دە کاو گاجووتان
بەردە داو نیرو ئامووری دە خاته سەر شانی خوێ و لە
ئاسۆسی دیتە خواره وه .

سواره که دە ی هینی بۆ لای خان بداخ ، که خان
سەیری دە کا ئە مە جووتیاری مالی خویانه !
دە لی مامە پیره کی بە تووی گوٹ که بچی لە سەر ئەو
کیۆه جووت بکه ی ؟ ئە ویش دە لی بوخۆم بیرم کردە وه و
قوربان تو مروڤیکی گە وره ی که نە مای لە ژیاندا ناوت
فە رامۆش دە کری ، منیش چووم لە سەری ئاسۆس
بە ناوی تووه نیسکم چاندووه ، چونکه نیسک هەر گیز
نافه وتی هە موو بە هاران هە ل دە داته وه و بە نیسک جاری
خان بداخ ناوبانگ پە ی داده کا دانیش تووانیش لە

سه رگوروشته ی ئاگادار ده بنه وه خان بداخ که سه رنجی
ووته که ی ده دا ده بینئ زور راسته له بهرئه مه خه لاتیکی
چاکی ده کات .

نيسك جارى خانبداخ

ئه م هه ريمى پشده ره ميژوويى به
باسى هه رچيت بو بکه م هه ر خوئي به
شوينه وارى زوره وون هه م ئاشکرا
يه ک له وانه نيسکه چاره ئه ی برا
خان بداخ باپيره گه وره ی پشده ري
کاتئ تاجى به خستى خسته سه ر سه ري
بوئه وه ی دوور بئ له ئازارو به لا
ديوه خانى برده سه ر گردى قه لا
گردبداخيشى به ناوى خوئيه وه
ئاوه دان کرد ناوى ساند به وه ئيه وه
پوژئى له و سه رگرده وه سه يري ده کرد
تا سه رنجى دا له ئاسوس ژيرو وورد

سهیری کرد وادیاره جووتیاری لهوئی
 هه ر خه ریکه جووت ده کاتو ناسرهوئی
 دی که جووتیار جووتیاری خویهتی
 بوئه وه بیچاره گردو کویتتی
 کاتی لی پرسی له سه ر ئه و کیوه بو
 جووت ده کا بی ئاو ده کا خوئی ره نجه رو
 پیره جووتیار کاتی که وته گفتوگو
 ئه م ووته ی فهرموو له پرووی خان بی درو
 من له سه ر ئه و کیوه نیسکم چاندووه
 کرده وه ی چاکم له بو تو کردووه
 گشت به هاری نیسکه که ده پرویتیه وه
 یادی تو ئه ی خان بداخ ده کریتیه وه
 من مه به ستم وابوو ناوت وون نه بی
 بویه ئه و نیسکه م له وی چاند ده س به جی
 خان که لیکه دایه وه کردی خه لات
 هه ربژی جووتیاری ژیری ناو وولات
 ئسته کهش هه ر ماوه نیسکو نیسکه جار
 بوته میژوو ، بوته به لگه و شوینه وار

پاوی ژیریان زۆر بووه کوردانی زوو
کەس ، فیدا ، تاسەر نه گهیه ئاره زوو

« کوتایی هات »

والسلام علی من اتبع الهدی
وصلی الله علی سیدنا محمد وعلی آله وصحبه وسلم

سەرنج :- خۆینده واری به پێز هیوادارم خۆیندنه وهی ئەم
داستانه تامو چیژی کوردانهی لی وه ربگری وله هه له کانی
چاویوشی بکهی ، چونکه هه رخوا به هه له ناچی .
زۆر سوپاس

تَبینی و سهرنج له سهر :-

په راوی میژووی بڼه مالهی بابان ، دانه رو
نوسه ری ماموستای به پریز ، په مزی قه زاز که سالی
۱۹۶۸ ی زاین چاپ کراوه :

۱- بڼه مالهی بابانه کان له سوله یمانن پاشای کوره
گه وره ی فقهی ئه حمه ده وه ده س پی ده کا نه ک له
کا که میرو کا که شیخه وه وه کوو ، ماموستا په مزی له
په راوه که ی دا فهرموویه تی .

۲- ووشه [وهی به به م] که گوايه سولتانی عوسمانی
به کاری هیناوه نیوه ی کوردی یه و نیوه ی تورکی .
ئهمه هیچ وی ناچی که هوپه ک بی بوناو نانی بڼه مالهی
بابان ، به لکو راستیه که ی ئهمه یه که قه یغان خانم
هاوسه ره فقهی ئه حمه د که هیشتا ته واو فیری زمانی
کوردی نه بووبوو ، خوا سوله یمانی کوری پی دا جا
همه موو جار تی که مسته قوونه ی ده داو هه لی ده په ران
ده ی گوت [به به م سوله یمان به به م سوله یمان] هه ر ئهم

ووشه بوو به ویردی سه رزاری هه مووان وله دوار وژدا
بوو به نازناوی ته و بنه ماله یه !

۳- که یغان یان قه یغان فەرہ نگ نہ بووہ ب لکو کچی
قه یسہری پرووس بووہ و بہ ثارہ زووی خوئی هاتووہ بو
جہنگو مہیدان داری . ئاشکرایہ کہ فەرہ نگ لہ
زاراوہی کوندا بہ فەرہ نسہ گوتراوہ . فەرہ نسہ ش یان
فەرہ نگ پە یوہندی بہ و کارہ ساتوہ نہ بووہ کہ بیت
لہ سنووری کوردستانہ کان جہنگ بکا . بہ لام
پرووسہ کانی قه یسہری لہ خاکی ئیراندا بوون و
پہ لاماری ناوچہی کوردستانیان دە داو ئو جہنگەر کہ
کہ یقاتی تیدا بہ دیل گیرا لہ سنووری سابلاغ و وورمی دا
بوو . نہک شوینیکی دیکہ وہ پرووسہ کان خوئیان
دہلین کہ بابان و میرئاودہ لی خوارزای ئیمہن واتا لہ
قہ یغانن .

۴- کاکہ میرو کاکہ شیخ کورانی میربوداخ دایکو باوکیان
جیاواز نہ بوو ، کہ کہ میریش کاکہ شیخی نہ کووشت
بہ لکو [هه یدەر شہ تیان] کہ کوئخاو پیاو ما قوولی
مەرگہ بوو بو بہ رزہ و ہندی خوئی ہہ ردووکیانی کوشت

له کاته دا ژنی کاکه میر مندا لیکي له زگدا بوو ، په کی
له خزمهت کاره کانی کاکه میر ده ربازی کرد و له زنی
په راندی په وه بو بهری کو سهرهت ، و گوندی
خدران . فه قی ته حمده له و گونده له دایک بووه و
به ته حمده خدرانی به ناوبانگ بووه چونکه داره شمانه وه
خدران زور زور لیک دوورن ته وژنه به وشه وه تاریکو
توفه [وه کوو ماموستا] ده لی به مندا لیکه وه چون توانی
ته وه موو ریگه بیرې و دوو جارر له زنی بدا چونکه
ته وده مه قه یاغ و به له م نه بووه وه بگاته خدران ته مه
دووره له باوه رپی کردن به لام له مه رگه وه خدران زور
نزیکه و مروف باوه ر ده کات .

ه - فه قی ته حمده که قه یغانی به دیل گرت له وی ، ره
نه کرد به لکوو هینایه وه داره شمائه و زور هه ولی
له گهل دا که موسلمان بی و میردی پی بکا به لام
قه یغان رازی نه بوو گووتی بریارو په یمانم هه یه له گهل
ناموزای خوم په یمان ناشکینم . تا دواي ماوه یه کی
زور روژنی که فه قی ته حمده له مال نه بوو . ماموشو
مه نگور په لاماری گاران مالآت و وتالانی پشده ریان

داو قەيغان بۆيان سوار بوو لیس ساندنەوێ ئه مجا
مال ئاوايي کردو پوڤیشتنهوێ بۆرووسیا . دوايي فه قی
ئه حمەد چوو له پاش گه ران و ماندوو بوونیکی زۆرو
کوشتنی زاوا قەيغانی هینایه وێ مۆسلمانی کرد
ماره ی کرد له خوی و ئه و دوو کوره ی لی بوو .

سه رچاوه کان :

- ۱ - شه ره فنا مه ی میر شه ره ف خانی بتلیسی .
- ۲ - میژووی پشه ره نامه ، دانه ری م . فیدا .
- ۳ - هۆنراوه کانی عه لی به رده شانی چاپکراوی ئالمانیا .
- ۴ - میژووی ، میژوونووس مینوریسکی .

[نوسه ر له چه ند دیریکدا]

● ناوی موحه مه د کوپی صالح کوپی هه مزه یه و
نازناوی فیدایه .

● سالی ۱۹۲۹ ی زاین له دایک بووه .
سه ره تا له حوجره قورئان و چه ند په راویکی دینی

خویندوووه و له دوايي دا چوټه قوتابخانه و سالي
۱۹۳۸ پولي شه شهمي سهره تاي ته واو کردوووه
له بهر مه ژاري و ده ست کورتي و نه يتوانيوه دريژه
به خویندن بدات .

ماويه ك له ناوچه ي بنگردو مهرگه و پشدهر دهرس
بيژي کردوووه .

له سالي ۱۹۵۸ و له دواي شوړشي ۱۴ ي
گه لاويژو روخاني رژيمي پاشايه تي كراوه به
ماموستاي قوتابخانه و ماويه دوو سال له گوندي
بيگه لاس له ناوچه ي پشدهر خه ريكي
دهرس گوته ووه بووه .

له سالي ۱۹۶۱ ده وره ي برين پيچي له سليمني
ته واو کردوووه به برين پيچ دامه زراوه .

له روژي ۹ - ۱۱ - ۱۹۸۴ به نه خوشي دل
مال ثاوايي له جيهاني نه دهب هونه ر كړدو له
گورستاني قه لادزي به خاك سپر دراوه .

فيدا له گه ل زور به ي هونه ران و زانايان وه كو :
ماموستا شيخ محمدي خال ، قانع ، گوران فاني ،

لاڤاو ، خادیم ، شوکری ؛ گیوی موکوریانی ،
ره‌فیک چالاک ، ا.ب . هه‌وری ، نه‌جه‌دین
مه‌لا ، کاکه‌ی فه‌لاح ، ئاشنایی و دوستانیه‌تی
هه‌بووه .

● به‌رهمه‌کانی له شیوه‌ی هونراوه‌و په‌خشاندا
هه‌مه‌جوړه‌و تائیتا ته‌ها دوو به‌رهمی به
ناوی :

أ- وه‌رگیردراوی میژووی کوردو کوردستانی
مه‌ردوخ له سالی ۱۹۵۸ چاپ‌کراوه .

ب- ره‌شو و سپی ، هونراوه‌یه‌و سالی ۱۹۸۴
چاپ‌کراوه .

هیوادارم که بتوانم به‌ره به‌ره به‌رهمه‌کانی
پیشکەش به‌خوینده‌وارانی به‌ریزبکه‌م .

کاوه محمد فیدا

نرخى ٧٥٠ فلسه
مطبوعات الامانة العامة للثقافة والشباب

رقم الايداع لدى المكتبة الوطنية ببغداد ٢٠٤ لسنة ١٩٨٧

بغداد - هاتف ٧٠٠٠٠٠٠